

DEŇ SLOVÁKOV V MAĎARSKU

Tardoš

2021

Tardos

MAGYARORSZÁGI SZLOVÁKOK NAPJA

Celostátna
slovenská
samospráva v Maďarsku
ORSZÁGOS SZLOVÁK ÖNKÖRMENTEK

PROGRAM ♦ 03. 07. 2021.

- 11.00 **Otvorenie remeselníckej výstavy** Regionálneho kultúrneho strediska – Bánhida Ústavu kultúry Slovákov v Maďarsku a miestnohistorickej fotovýstavy obce Tardoš (Pamätný dom Lajosa Feketeho, Kostolné námestie 11/A.)
- 13.00 **Ekumenická pobožnosť** v rímskokatolíckom kostole (Kostolné námestie)
Slávnostné prejavy
Odozvdanie vyznamenaní CSSM **Za našu národnosť, Pedagóg roka**
Spoluúčinkujú sólisti Mládežníckeho dychového orchestra zo Slovenského Komlóša
- 15.00 **„Tá naša dedína maľovaná“** – galaprogram regionálnych kultúrnych stredísk Ústavu kultúry Slovákov v Maďarsku (Dvor Kultúrneho domu „Červený mramor“ a knižnice, Ul. Rákocziho 14, javisko)

SPRIEVODNÉ PODUJATIA

Predstavia sa inštitúcie Celoštátnej slovenskej samosprávy v Maďarsku
Ľudovomelecká prezentácia regionálnych kultúrnych stredísk Ústavu kultúry Slovákov v Maďarsku

Prehliadka Pamätného domu Lajosa Feketeho (Kostolné námestie 11/a)

Prehliadka lomu červeného mramoru*

Prehliadka dediny vláčikom*

Vychádzka na Kalváriu*

Návšteva múzea rádií*

Premietanie videofilmov o okolí obce v knižnici

Dielňa šikovných rúk na dvore múzea

*Programy organizujeme v skupinách. Bližšie informácie pri informačnom pulte

Možnosti stravovania v obci:

Reštaurácia Kemencés (v centre obce)

Bufet v Mlynskej doline (pečené ryby, pečené klobásy, hot-dog, hamburger, hranolky...)

PROGRAM ♦ 2021. 07. 03.

- 11.00 A Magyarországi Szlovákok Kulturális Intézete Tatabánya-Bánhida régiója kézműves és Tardos község helytörténeti **foto kiállításának megnyitója** (Fekete Lajos Emlékház, Templom tér 11/A.)
- 13.00 **Ökumenikus áhítat** a római katolikus templomban (Templom tér)
Ünnepi beszédek
Az OSZÖ **Nemzetiségünkért Díjainak, Év Pedagógusa Díjainak** átadása
Közreműködnek: a Tótkomlói Ifjúsági Koncert Fúvószenekar szólistái
- 15.00 **„A festői kisalumban”** – a Magyarországi Szlovákok Kulturális Intézete regionális központjainak gálaműsora (Színpad, Vörösmárvány Művelődési Ház és Könyvtár udvara, Rákóczi u. 14.)

KÍSÉRŐ PROGRAMOK

Bemutatkoznak az Országos Szlovák Önkormányzat intézményei
A Magyarországi Szlovákok Kulturális Intézete regionális központjainak
népművészeti bemutatója

Tájház megtekintése

A tardosi vörösmárvány bánya megtekintése*

Falunézés kivonattal*

Séta a kálváriára*

Rádiómúzeum megtekintése*

A környékről készült videófelvételek bemutatása a könyvtárban

Kézműves foglalkozás a múzeumudvaron

*A programok csoportokban indulnak, bővebb tájékoztatás az információs pultnál.

Étkezési lehetőségek a faluban:

Kemencés fogadó (faluközpontban)

Malomvölgyi büfé (sült hal, sült kolbász, hot-dog,
hamburger, sült burgonya...)

Príhovor predsedníčky Celoštátnej slovenskej samosprávy v Maďarsku Alžbety Hollerovej Račkovej

Presne dva roky sme museli čakať na to, aby sme sa z povodia Galgy mohli presunúť medzi kopce pohoria Gereče. Vlačjšie plány na oslavy Dňa Slovákov v Maďarsku, ako aj celý rad ďalších, nám prekazila koronavírusová pandémia, ktorá na nepoznanie zmenila náš život. V júli 2019 v Jači, krátko pred októbrovými voľbami do národnostných samospráv, sme sa spoločne tešili z dohody našich nominovaných organizácií o predvolebnej spolupráci a spoločnej celoštátnej kandidačnej listine a zabávali sme sa na vydarenom sviatku našej komunity. Voľby priniesli zvýšenú aktivitu v našich radoch, keď na zozname slovenských voličov v porovnaní s údajom spred piatich rokov vzrástol ich počet takmer o jednu štvrtinu a tak mohlo rozhodovať o našich samosprávach 12 400 voličov. Aj vďaka tomu v októbri 2019 vzniklo namiesto dovtedajšieho 24-členného 31-členné Valné zhromaždenie Celoštátnej slovenskej samosprávy v Maďarsku. Nové Valné zhromaždenie sa rozhodlo, že náš najväčší sviatok usporiada v roku 2020 v Komárňansko-ostrihomskej župe, v Tardoši.

Mohli by ste sa spýtať, prečo padlo rozhodnutie poslancov na túto obec? Vlní uplynulo 25 rokov odvtedy, ako v zmysle menšinového zákona z roku 1993 vznikla

Celoštátna slovenská samospráva na čele s jej prvým predsedom Michalom Matom. Aj od prvého Dňa Slovákov v Maďarsku, ktorý sa uskutočnil v Tatabányi-Bánhide v roku 1996, už prešlo presne štvrtstoročie. Náš sviatok, ktorý putuje po Slováckmi obývaných regiónoch Maďarska, sa odvtedy nevrátil do týchto končín. Ide o región, kde sa nachádza takmer tucet Slováckmi obývaných miest a obcí, o oblasť, kde úspešne funguje župná slovenská samospráva. Tardoš je lokalita, kde žije vitálna slovenská komunita, v základnej škole prebieha výučba slovenského jazyka, pôsobia tu slovenské umelecké skupiny aj slovenský volený zbor.

Tardoš, ktorý do roku 1992 niesol meno Tardosbánya, leží v údolí potoka Bikol, ktorý pramení v juhozápadnej časti chotára a preteká obcou smerom z juhu na sever, pokračuje celým mikroregiónom a v meste Sütth sa vlieva do Dunaja. Dedina sa rozprestiera v priestore centrálnej časti pohoria Gereče. Prvý písomný doklad o osade je darovacia listina z roku 1204. V stredoveku jedna časť jej územia patrila ostrihomskému opátstvu, neskôr arcibiskupstvu sídliačemu v Gúte (dnes Kolárovo). Druhá časť patrila rodine Tardošovcov. Správa z roku 1529 dokazuje zničenie dediny v dôsledku osmanskej okupácie.

Osada bola pustá do roku 1720. Ostrihomské arcibiskupstvo v snahe opäť využívať svoje majetky sem presťahovalo slovenské obyvateľstvo katolíckeho vierovyznania, ktoré osadu aj veľký lom na ťažbu červeneho mramoru nad dedinou znovu oživilo. Ťažba miestneho vápenca červenej farby bola hlavným motívom existencie osady už od rímskych čias a mramor sa tu doluje dodnes. Z tardošského lomu pochádza aj základný kameň slovenského vysťahovalectva, ktorý je umiestnený v Sade Janka Kráľa v Bratislave a je darom Celoštátnej slovenskej samosprávy. V rámci osídľovania vylúdných oblastí na území súčasného Maďarska po odchode Turkov bol Tardoš súčasťou druhej etapy kolonizácie, ktorá prebehla v rokoch 1711 až 1740. Išlo o zemepanskú kolonizáciu, počas ktorej vlastníci pozemkov – šľachta a cirkev – sťahovali svojich poddaných zo severných oblastí Uhorska západne od Hrona do Zadunajska. Keď v roku 1725 dal arcibiskup osídliť dedinu Slovákmi katolíckej viery, existenciu stredovekej kresťanskej osady pripomínala len zrúcanina kostola. Priezviská prvých obyvateľov odkazujú na Tekovskú, Nitriansku a Trenčiansku stolicu. Postupne k nim pribúdali ďalší osadníci, ktorí hovorili nárečím s prvkami strednej časti Nitrianskej a južnej časti Tekovskej župy. Zdrojom obživy bolo poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo, ťažba kameňa a kamenárstvo, ako aj pálenie vápna. Do výmeny obyvateľstva v rokoch 1946–1948, keď z dediny dobrovoľne odišlo do Československa približne 80 rodín, bola v Tardoši komunikačným jazy-

kom slovenčina. Odchodom časti mladých ľudí a rodín v produktívnom veku do Tvrdošoviec sa miestne spoločenstvo značne oslabilo. Udržiavanie príbuzenských stykov Tardošanov s presídlencami vytváralo a aj v súčasnosti vytvára príležitosti na používanie slovenčiny a budovanie vzťahu k slovenskosti.

Podľa údajov Centrálného štatistického úradu sa počas sčítania obyvateľstva v roku 2011 k slovenskej národnosti prihlásilo 21,8 % Tardošanov. V obci od roku 1994 aktívne pracuje slovenská národnostná samospráva, ktorá zastupuje záujmy slovenskej komunity a podieľa sa na zachovávaní jazyka a kultúry jej predkov. Tunajšia slovenská pospolitosť na čele so staršou generáciou aktivistov môže byť príkladom toho, ako cieľavedome zapájať do slovenského verejného života mladšiu generáciu, odovzdávať štafetu nasledovníkom.

Deklarovaným cieľom Celoštátnej slovenskej samosprávy v Maďarsku je osloviť a zapájať do slovenského diania aj mládež, ktorá sa viaže k slovenskej komunite. Práve preto sa poslanci rozhodli v máji 2017 prijať koncepciu rozvoja slovenského výchovno-vzdelávacieho systému v Maďarsku. Tento strategický dokument zhrnul ciele nášho školského systému v dvoch vetách: naučiť deti a mládež po slovensky komunikovať a vypestovať v nich vzťah k slovenskej komunite v Maďarsku. K tomuto cieľu smerujú všetky naše snahy a opatrenia, spomedzi ktorých by som chcela vyzdvihnúť založenie Slovenského odborného kolégia pre vysoko-

školákov. S pomocou vlády Maďarska bola v priestoroch internátu slovenskej školy v Budapešti založená inštitúcia, ktorá okrem ubytovania ponúka mladým ľuďom študujúcim v hlavnom meste jazykový program a aktivity na poli slovenského spoločenského života. Aj vďaka vysokému počtu mladých poslancov vo Valnom zhromaždení Celoštátnej slovenskej samosprávy v Maďarsku vznikli podmienky pre založenie Mládežníckeho výboru, ktorý sa v uplynulom pandemickom roku pustil do vypracovania koncepcie, ktorú plánujú jeho členovia prediskutovať s organizáciami a slovenskými samosprávami vo všetkých regiónoch. Činnosť tohto výboru napomáha nová referentka nášho Úradu, ktorá organizuje aj mimoškolské aktivity pre deti a mládež.

Znalosti a nápady mladých kolegov sme potrebovali v uplynulom roku, keď sme počas prípravy rozhodnutí našej samosprávy využívali prostriedky informačných technológií. Napriek obmedzeným možnostiam stretávať sa máme za sebou úspešné obdobie. Vďaka podporám vlády Maďarska pokračovala rekonštrukcia budov škôl, ktoré prevádzkuje Celoštátna slovenská samospráva. V Budapešti prebieha výmena okien a izolácia strechy, v Békešskej Čabe, Slovenskom Komlóši a Sarvaši okrem bežnej údržby vybudovali športové ihriská, ktoré vytvárajú výhodnejšie podmienky pre športovanie našich detí. Pri Zbierke zemplínskych Slovákov v Baňačke

sa rodí nový spoločenský priestor, ktorý umožní organizovanie podujatí a detských táborov pri oblastnom dome. Pri Verejnoprospešnej nadácii Za Slovákov v Maďarsku, ktorá sa stará o náš štipendijný Program pre nadaných a prevádzkuje Slovenské odborné kolégium, sme zriadili novú inštitúciu – Kanceláriu právnej a odbornej pomoci. Jej poslaním je poskytovanie pomoci slovenským samosprávam a spolkom.

Na začiatku môjho prejavu som povedala, že máme za sebou veľmi ťažký rok, ktorý bol výzvou pre nás všetkých, ale hádam najviac pre deti a pedagógov, ktorým touto cestou vyjadrujem svoju úprimnú vďaku. Priniesol nám však aj úspechy a radostné chvíle: zakúpením bývalého evanjelického kostola na Rákócziho triede v Budapešti sa začal naplňovať dávny sen Slovákov z Budapešti a z celého Maďarska. Vďaka veľkorysej podpore vlády Maďarska sa táto symbolická budova v srdci Budapešti dostala opäť do vlastníctva našej slovenskej komunity a máme nádej na to, že zásluhou spoločného úsilia vlád Maďarska a Slovenska po komplexnej rekonštrukcii bude slúžiť ako slovenské kultúrne a duchovné stredisko. Ďakujem všetkým, ktorí nás akýmkoľvek spôsobom podporili alebo podporia na tejto ceste a prispievajú k naplneniu vízie o slovenskom kultúrnom centre, reprezentujúcom minulosť a súčasnosť Slovákov v srdci krajiny.

Ďakujem vám za pozornosť!

Hollerné Racskó Erzsébet, az Országos Szlovák Önkormányzat elnökének köszöntője

Pontosan két évet kellett várnunk arra, hogy a Galga völgye után a Gerecse dombjai között találkozhassunk. A Magyarországi Szlovákok Napja megünneplésének tavalyi terveit, ahogyan egy sor más rendezvényét is, keresztülhúzta a koronavírus világjárvány, amely életünket szinte a felismerhetetlenségig megváltoztatta. 2019 júliusában Acsán, röviddel az októberi nemzetiségi önkormányzati választások előtt, együtt örültünk annak, hogy jelölőszervezeteink megállapodtak a választási együttműködésről és az egységes országos jelöltlistáról, majd a multság következett közösségünk jól sikerült ünnepén. A választásokon közösségünk tagjai nagyobb számban és lelkesedéssel vettek részt, hiszen a szlovák választói névjegyzékben az öt évvel korábbihoz képest mintegy negyedével több, összesen 12 400 választó szerepelt. Ennek is köszönhető, hogy 2019 októberében a korábbi 24 taggal szemben 31 taggal alakult meg az Országos Szlovák Önkormányzat Közgyűlése. Az új Közgyűlés úgy határozott, hogy 2020-ban legnagyobb ünnepünket Komárom-Esztergom megyében, Tardoson rendezze meg.

Feltehetik a kérdést, hogy miért éppen erre a településre esett a képviselők választása? Tavaly volt 25 éve annak, hogy az 1993. évi kisebbségi törvény értelmé-

ben létrejött az Országos Szlovák Önkormányzat, élén az első elnökével, Mata Mihállyal. És pontosan negyedszázad telt el a Magyarországi Szlovákok Napja első megünneplésétől, amire 1996-ban Tatabánya-Bánhidán került sor. Ünnepünk, mely Magyarország szlovákok lakta régióit járja végig, azóta nem tért vissza erre a vidékre. Olyan régióról van ugyanakkor szó, amelyben mintegy tucat szlovákok lakta város és község található, illetve olyan megyéről, amelyben sikeresen működik a megyei szlovák önkormányzat is. Tardoson életerős szlovák közösség él, az általános iskolában oktatják a szlovák nyelvet, szlovák művészeti csoportok és szlovák önkormányzat is működik.

Tardos, melynek 1992-ig Tardosbánya volt a neve, a Bikol patak völgyében fekszik, amely a határ délnyugati részében ered, keresztülfolylík a falun, majd észak felé átszeli a teljes kistérséget, végül Sütőnél torkollik a Dunába. A falu a Gerecse központi részében fekszik. A településre vonatkozó első írásos emlék 1204-ből származik. A középkorban a település egy része az esztergomi apátság, később a gútai (ma: Kollárovo) érsekség birtoka volt. A falu másik része a Tardos nemzetségé volt. Egy 1529-es irat tanúsága szerint Tardost is elpusztították a törökök az oszmán

megszállás idején. A település 1720-ig volt elhagyatott. Az esztergomi érsekség, mivel szerette volna újra hasznosítani itteni birtokait, szlovák katolikusokat telepített a faluba, akik nemcsak a települést, hanem a falu feletti nagy vörösmárvány-bányát is új életre keltették. A vörösmárványként ismert itteni vörös színű mészkő bányászata volt a település létének legfontosabb alapja már a római kortól, és a bányászat napjainkban is folyik. A tardosi kőbányából származik a szlovák kivándorlás emlékművének alapköve, mely a pozsonyi Janko Král Parkban található és az Országos Szlovák Önkormányzat ajándéka. A törökök kiűzése után megkezdődött az elnéptelenedett vidékek újratelepítése a mai Magyarország területén. Erre Tardoson a második szakaszban, 1711-1740 között került sor. Földesúri betelepítésről volt szó, mely során a földbirtokosok – a nemesek és az egyház – a történelmi Magyarország északi, Garamtól nyugatra fekvő vidékeiről telepítették át a Dunántúlra a jobbágyaikat. Amikor 1725-ben az érsek katolikus szlovákokkal népesítette be a falut, a középkori egyházi település helyét csak a templom romjai jelezték. Az első lakosok családnevei Bars (Tekov), Nyitra (Nitra) és Trencsén (Trenčín) vármegyékre utalnak. A következő időszakban további telepések érkeztek, akik a Nyitra vármegye középső, illetve Bars vármegye déli részén beszélt nyelvjárás elemeit hozták magukkal. Megélhetésük forrása a mezőgazdaság, erdőművelés, kőfejtés, kőfaragás és mészégetés volt. Az 1946–1948 között lezajlott lakosságcseréig, amikor megközelítőleg 80 család települt

át önként Csehszlovákiába, a szlovák volt a mindennapi érintkezés nyelve Tardoson. Miután a fiatalok egy része és keresőképes korú családok is áttelepültek Tardoskeddre (Tvrdosovce), a helyi közösség jelentősen meggyengült. A tardosiak és az áttelepültek közti rokoni kapcsolatok ápolása korábban is és napjainkban is alkalmat teremt a szlovák nyelv használatára és a szlovák kötődés erősítésére.

A Központi Statisztikai Hivatal adatai szerint a 2011-es népszámlálás során Tardos lakosságának 21,8%-a vallotta magát szlovák nemzetiségűnek. A faluban 1994 óta aktív a Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat, mely a szlovák közösség érdekeit képviseli és a szlovák ősök nyelvének és kultúrájának megőrzésén fáradozik. Az itteni szlovák közösség és a szlovák aktivisták idősebb generációja jó példája annak, hogyan lehet céltudatosan bekapcsolni a szlovák közéletbe a fiatalabb generációt, hogy lehet átadni a stafétabotot a követőknek.

Az Országos Szlovák Önkormányzat deklarált célja, hogy a szlovák közösséghez kötődő fiatalabb generációt is megszólítsa és bevonja a szlovák eseményekbe, programokba. Éppen ezért határoztak úgy 2017 májusában a képviselők, hogy elfogadják a magyarországi szlovák oktatási-nevelési rendszer fejlesztési koncepcióját. Ez a stratégiai dokumentum két mondatban foglalta össze iskolarendszerünk céljait: megtanítani a gyerekeket és a fiatalokat szlovákul kommunikálni és kialakítani kötődésüket a magyarországi szlovák közösséghez. E cél elérésére irányul valamennyi törekvésünk és intézkedésünk, melyek

közül most a főiskolásoknak és egyetemistáknak létrehozott Budapesti Szlovák Szakkollégium megalapítását emelném ki. Magyarország Kormánya támogatásával a budapesti szlovák iskola kollégiumában egy olyan intézmény jött létre, amely a lakhatáson kívül nyelvi programot és szlovák közéleti rendezvényeket is kínál a fővárosban tanuló fiataloknak. Köszönhetően az Országos Szlovák Önkormányzat Közgyűlésébe bekerült sok fiatalnak is, lehetővé vált az Ifjúsági Bizottság létrehozása, mely az elmúlt, járvánnyal terhelt évben látott neki az ifjúsági koncepció kidolgozásának. A bizottság tagjai azt tervezik, hogy valamennyi régióban megvitatják majd a helyi civil szervezetekkel és szlovák önkormányzatokkal. Hivatalkánkban egy új kollégánő segíti a bizottság munkáját, aki szabadidős programokat is szervez a gyerekeknek és fiataloknak.

A fiatal kollégák tudására és ötleteire nagy szükségünk volt az elmúlt évben, amikor az önkormányzati határozatok előkészítése során különböző informatikai eszközöket vettünk igénybe. A jelentősen korlátozott találkozási lehetőségek dacára sikeres időszak áll mögöttünk. Magyarország Kormánya támogatásainak köszönhetően folytatódott az Országos Szlovák Önkormányzat fenntartásában lévő iskolák felújítása. Budapesten nyílászárócsere és a tető szigetelése zajlik, Békéscsabán, Tótkomlóson és Szarvason a szokásos karbantartás elvégzésén túl sportpályák épültek, melyek gyermekeink mozgásához és sportolásához teremtenek előnyösebb feltételeket. A Zempléni

Szlovákok Néprajzi Gyűjteménye mellett Rudabányácskán új közösségi tér születik, mely a tájház mellett lehetővé teszi rendezvények és gyerektáborok szervezését. A Magyarországi Szlovákokért Közhasznú Alapítvány mellett, amely a Tehetséges tanulókért ösztöndíjprogramunkat gondozza és működteti a Budapesti Szlovák Szakkollégiumot, létrejött egy új intézmény, a Közösségi és Jogi Támogató Iroda. Küldetése a segítségnyújtás a szlovák önkormányzatoknak és egyesületeknek.

Köszöntöm elején említettem, hogy nagyon nehéz év van mögöttünk, amely mindannyiunkat kihívások elé állított, de leginkább talán a gyerekeket és a pedagógusokat, akiknek ezúton szeretném kifejezni őszinte köszönetemet. De sikereket és örömteli pillanatokat is hozott: a budapesti Rákóczi úton álló egykori evangélikus templom megvásárlásával a budapesti és egyben a magyarországi szlovákok régi álma kezd valóra válni. Magyarország Kormánya nagyvonalú támogatásának köszönhetően ez a szimbolikus épület Budapest szívében ismét a szlovák közösség tulajdonába került, és minden remény megvan arra, hogy Magyarország és Szlovákia kormányainak közös szerepvállalásával a teljes rekonstrukciót követően szlovák kulturális és szellemi központként működjön. Köszönöm mindenkinek, aki bármi módon támogatott vagy támogat minket ezen az úton és hozzájárul a szlovákság múltját és jelenét az ország szívében reprezentáló szlovák kulturális központ víziójának beteljesüléséhez.

Köszönöm a figyelmüket!

Budíme hrdí na slovenskosť, ktorá posilňuje Slovákov v Maďarsku vo vzťahu k materskej domovine

Vážená pani predsedníčka Celoštátnej slovenskej samosprávy v Maďarsku, pán hovorca slovenskej národnostnej menšiny v Parlamente Maďarska, Vaša Excelencia pán veľvyslanec Slovenskej republiky v Maďarsku, vážený pán starosta obce Tardoš, ctení duchovní, predstavitelia slovenských a maďarských štátnych aj spoločensko-kultúrnych inštitúcií, vzácní a milí krajanovia – Slováci z rôznych regiónov a žúp Maďarska, vážené slávnostné spoločenstvo, hostia!

Je viac ako symbolické, že po vynútenej ročnej prestávke zapríčinennej koronavírusovou pandemiou, najvýznamnejší deň roka pre slovenskú národnostnú menšinu v jej domovskom štáte a nadobudol príchuf vrcholu týždňa poznamenaného výnimočnou udalosťou v slovensko-maďarských vzťahoch z aspektu ich národnostných menšín.

Slávnostným podpísaním zmluvy o finančnej podpore na rekonštrukciu objektu kostola slovenských evanjelikov na Rákocziho triede v Budapešti vo výške 2 milióny eur sa odvíja nová motivácia

a impulzy v zomknutosti k slovenskosti pre všetkých Slovákov v Maďarsku. Naplnením projektu, ktorým sa Slováci v Maďarsku vracajú do svojho, takpovediac domovského duchovného chrámu, sa učiní zadosť významnej slovenskej stope v Budapešti.

O to viac nás vzájomne potešilo, že mozaika akoby „slovenského týždňa“ bola umocnená nielen novými výzvami spolupráce v kontexte návštevy predsedu vlády Slovenskej republiky, ale aj možnosťami zblížiť sa s vami aj osobne pri príležitosti oficiálnych i neformálnych stretnutí počas mojej prvej pracovnej cesty v prostrediacich Slovákov v Maďarsku.

Hodnotím ju ako mimoriadne prínosnú, pretože mi vďaka súčinnosti Celoštátnej slovenskej samosprávy v Maďarsku aj na miestnych úrovniach v Budapešti, ako aj v mestách a obciach v regiónoch Dolnej zeme či pilišskej oblasti, poskytla hodnotný obraz o vzdelanostnom, kultúrnom a najmä najpodstatnejšom – ľudskom potenciáli slovenskej národnostnej menšiny v Maďarsku.

Ubezpečujem vás, že Slovenská republika ako vaša materská domovina vaše snahy a úsilie so zreteľom na ďalšie zveľádovanie slovenskej reči, vzdelanosti v slovenských školách v gescii Celoštátnej slovenskej samosprávy v Maďarsku, ako aj významných kultúrnych, umeleckých či literárno-mediálnych počínov na rôznej úrovni, bude v miere svojich možností, aj v súlade s programovým vyhlásením súčasnej slovenskej vlády, podporovať finančne aj morálne.

Vážené slávnostné zhromaždenie, je pre mňa ctou, že Deň Slovákov v Maďarku môžem prežiť tu s vami a práve v Tardoši. Pretože esencia z ľudských zblížení, ktorú si z prostredia malebnej obce odnesiem, bude vo mne doznievať akiste dlho po návrate na Slovensko. Najbližšie v pamätný Deň Slovákov žijúcich v zahraničí, počas

Tardoš, 3. júla 2021

ktorého sa od roku 2000 naši krajanovia spontánne stretávajú 5. júla v Sade Janka Kráľa v Bratislave, aby si pripomenuli významnú kapitolu našich dejín: presídlenie a vystahovalectvo.

Mnohí z vás, ktorí ste tu prítomní, viete, že oporným bodom našej slávnosti je symbolika základného kameňa potenciálneho pamätníka všetkých našich krajanov. Mramorový monolit bol darom Slovákov z Maďarska. Som veľmi rád, že dnes viem, z akého miesta a s akou vrúcnosťou tento dar Slovensku Slováci v Maďarsku z tardoškého lomu vypravádzali. V mene našich krajanov vo svete i v mene Slovákov vo vašej materskej krajine vám zaň úprimne ďakujem.

Zároveň vyjadrujem vďaku za vašu pozornosť.

Milan Ján Pilip
predseda Úradu pre Slovákov
žijúcich v zahraničí

Legyünk büszkék a szlovákságra,
amely megerősíti
a magyarországi szlovákokat
az anyaországhoz való
kötődésükben

Tisztelt Elnök Asszony, tisztelt Szószóló Úr, tisztelt Nagykövet Úr, tisztelt Polgármester Úr, tisztelt lelkészek, a szlovák, magyar, állami és társadalmi-kulturális intézmények képviselői, drága és kedves szlovák határon túli honfitársak, Magyarország különböző régióiból és megyéiből érkezett szlovákok, tisztelt ünneplő közösség, vendégek!

Több mint szimbolikus, hogy a koronavírus világvárvány által kikényszerített több mint egyéves szünet után a szlovák nemzeti kisebbség legjelentősebb hazai ünnepére egy olyan hét csúcspontján kerül sor, amely a nemzeti kisebbségek aspektusából a szlovák-magyar kapcsolatok kivételes eseménye jegyében telt el.

A budapesti Rákóczi úton álló szlovák evangélikus templomépület felújítására előirányzott, 2 millió euró összegű pénzügyi támogatásról szóló szerződés ünneplés aláírása új motivációt és impulzusokat adhat valamennyi magyarországi szlováknak a szlováksághoz való kötődés terén. Annak a projektnek a megvalósulásával, amellyel a magyarországi szlovákok

visszatérnek úgymond szellemi anyateplomukba, elégtételt kaphat egy jelentős budapesti szlovák emlékhely is.

Annál is nagyobb örömet jelentett számunkra, hogy a mondhatni „szlovák hét” mozaikját nemcsak azok az új kihívások gazdagították, amelyek a Szlovák Köztársaság miniszterelnökének látogatása kapcsán az együttműködés területén merültek fel, hanem az Önökkel való személyes találkozások lehetősége is a hivatalos és informális programokon, melyeken a magyarországi szlovákok között megvalósított első munkalátogatásom során vettem részt.

Rendkívül gyümölcsözőnek értékelem ezt az utat, ugyanis az Országos Szlovák Önkormányzat közreműködésének köszönhetően Budapesten, valamint az alföldi és pilisi szlovák városokban és falvakban a helyi szinteken adott hiteles képet a magyarországi szlovák nemzeti kisebbség műveltségi, kulturális és – főként a leglényegesebb – emberi potenciáljáról.

Biztosítani kívánom Önöket, hogy a Szlovák Köztársaság, mint az Önök anya-

országa, lehetőségeihez mértén, valamint összhangban a jelenlegi szlovák kormány kormányprogramjával, pénzügyileg és erkölcsileg is támogatni fogja a szlovák nyelv és művelődés megszilárdítására és fejlesztésére irányuló és a szlovák iskolákban az Országos Szlovák Önkormányzat védnöksége alatt megvalósuló törekvéseket, illetve a jelentős kulturális, művészeti vagy irodalmi-médiális kezdeményezéseket a legkülönbözőbb szinteken.

Tisztelt ünneplő közönség, megtiszteltetés számomra, hogy a Magyarországi Szlovákok Napját Önökkel együtt és éppen itt, Tardoson élhetem át. Ugyanis azon emberi közeledések esszenciája, amelyet erről a festői településről magammal viszek, a Szlovákiába történő hazatérésemet követően bizonyára még sokáig élni fog bennem. Legközelebb a külföldön élő szlovákok emléknapján, mely során

Tardos, 2021. július 3.

2000-től kezdve a külhoni honfitársaink spontán módon találkoznak július 5-én a pozsonyi Janko Král' Parkban, hogy megemlékezzenek történelmünk egy jelentős fejezetéről: az áttelepitésekről és a kívándorlásról.

Az itt jelenlévők közül sokan tudják, hogy ünnepségünk támpontja a valamennyi határon túl élő szlovák leendő emlékműve alapkövének szimbolikája. A márványtomb a magyarországi szlovákok ajándéka volt. Nagy öröm számomra, hogy ma már tudom, milyen helyről és milyen szívből jövően kísérték ezt a Szlovákiának szánt ajándékot a magyarországi szlovákok a tardosi kőfejtőből. Szerte a világban élő szlovák honfitársaink és az Önök anyaországában élő szlovákok nevében is őszintén köszönöm Önöknek.

És egyben megköszönöm a szíves figyelmüket is.

Milan Ján Pilip
a Határon Túli Szlovákok
Hivatalának elnöke

Príhovor parlamentného hovorcu Slovákov v Maďarsku, Antona Paulika

S veľkou radosťou pozdravujem Vás všetkých, ktorí ste prišli v tento deň do Tardoša, aby sme spolu oslávili Deň Slovákov v Maďarsku. Tentoraz oslavujeme nielen náš najväčší spoločný sviatok, ale aj to, že vďaka rastúcej zaočkovanosti obyvateľstva sa po poldruhu roku uzavretosti vracia náš život do niekdajších kolíají. Po niekoľkomesačnom prechodnom období znovu môžeme organizovať podujatia, stretávať sa, zhovárať sa, čiže robiť všetko to, čo sme pred vypuknutím svetovej pandémie považovali za samozrejmé, každodenné.

Mesiace uzavretosti neprešli bez stopy. Mnohí z nás ochoreli, viacerí nás navždy opustili. Snáď najväčšiu bolesť nám spôsobovalo, že sme sa s nimi nemohli ani poriadne rozlúčiť. Navrhujem, aby sme si tu a teraz spoločne uctili ich pamiatku minútou ticha.

Nevsedné obdobie máme za sebou aj z iného pohľadu. Plány našich organizácií a národnostných samospráv na rok 2020 a sčasti aj na tento rok preškrtili ochranné opatrenia vlády. V národnostnom výbore parlamentu sme pracovali na tom, aby sa tento krok čo najmenej dotkol našej oblasti. Keď napríklad vlaňajšie – podľa nás unáhlené – uznesenie vlády zrušilo už schválené rozhodnutie o podpore pre ná-

rodnostné detské tábory, protestovali sme proti tomu, vďaka čomu, aj keď nie v pôvodnej podobe, predsa len dostali naše detské tábory štátnu dotáciu. Takisto keď sme si uvedomili, že pri hodnotení činnosti miestnych a župných národnostných samospráv budú chýbať zrušené podujatia a zasadnutia, dosiahli sme, aby pri určovaní tohtoročných podpôr boli zmenené podmienky a aby aj na tento rok dostali dotácie v podobnej výške, ako v predchádzajúcich rokoch. Skrátka pracovali sme na tom, aby sme stlmili negatívny dopad pandemických opatrení na naše komunity.

Ja osobne som sa aj v tomto období snažil o úzku spoluprácu s Celoštátnou slovenskou samosprávou. Nielen s pani predsedníčkou, ale podľa možnosti aj s členmi Valného zhromaždenia a predovšetkým s organizáciami, ktoré stoja za nimi. Taktiež som sa snažil o pravidelnú komunikáciu s vedúcimi slovenských inštitúcií, predovšetkým našich škôl. O tejto aj v ťažkom období fungujúcej spolupráci ste mohli čítať na stránkach Ľudových novín.

Od marca minulého roka každý z nás sa snažil vyhýbať osobným kontaktom. Nemohli sa uskutočniť také tradičné, každoročne sa opakujúce programy, ako predovšetkým Deň Slovákov v Maďarsku, ale ani celoštátne súťaže pre deti, stretnutia

novinárov, detských divadelných krúžkov, či gastronomické dni v Békešskej Čabe a vo Veňarci. Boli zato aj výnimky. Vďaka bohu, v auguste sa mohol uskutočniť tradičný národnostný festival v Banke. Aj z tohto vidieť, že to bolo hektické obdobie. Dúfame, že je už definitívne za nami.

V súvislosti s pandemiou v Maďarsku odložili aj sčítanie obyvateľstva. Ako vieme, národnostný zákon zakladanie a v podstate aj dotovanie slovenských národnostných samospráv viaže k výsledkom sčítania obyvateľstva, čiže k počtu Slovákov v jednotlivých obciach a mestách. Práve preto nám nie je jedno, koľkí sa prihlásia k našej národnosti. Uvedomujeme si, že na všetky naše programy, všetky naše aktivity podporované prostredníctvom konkurzov vypísaných vládou možno získať finančné prostriedky iba v tom prípade, ak sa k slovenskej národnosti prihlási dostatočný počet ľudí. To je základná podmienka k založeniu miestnych slovenských národnostných samospráv.

Práve preto som vlni na jar pripravil prednášku na tému sčítanie obyvateľstva, ktorú som plánoval predniesť vo všetkých regiónoch, kde bývajú Slováci. Pandémia aj tento seriál prednášok zrušila, avšak koncom tohto a začiatkom budúceho roka ho plánujem obnoviť. Chcem informovať ľudí o tom, ako majú konať v záujme toho, aby aj naďalej mohli mať vo svojich obciach národnostné samosprávy. Veď ako

sme to videli pred desiatimi rokmi v niektorých zemplínskych osadách, slovenská samospráva nám začne chýbať, až keď nebudeme mať možnosť si ju založiť.

Prednedávnom sme sa so sestrou rozprávali o tom, aký je rozdiel medzi súčasnými slovenskými samosprávami a niekdajšími pobočkami Zväzu Slovákov v Maďarsku, respektíve medzi Celoštátnou slovenskou samosprávou v Maďarsku a ústredím Zväzu. Nuž to, že všetky kompetencie, právomoci, ktorými CSSM disponuje, sú zahrnuté do národnostného zákona. Čo znamená, že práva sú garantované zákonom, stojí za nimi celá štátna správa a rôzne inštitúcie kontrolujú ich uplatňovanie. Práve preto národnosť, ktorá prežila aj v období, keď sa tieto práva zakladali len na straníckych dokumentoch a nijako sa nedali vymáhať od kompetentných, v súčasnej žičlivejšej dobe nesmie ustúpiť a musí zostať organizovaná na takej úrovni, aby mohla svoje práva plne využívať. Musíme konať v záujme toho, aby všetko to, čo sme zdedili po svojich predkoch – identitu, jazyk, kultúru, tradície, pocit spolupatričnosti – mohli odovzdať svojim potomkom.

Dnes sme sa tu zišli, aby sme oslávili svoje slovenské dedičstvo, ako aj svoju obnovenú slobodu, k čomu prajem všetkým účastníkom tohtoročného Dňa Slovákov v Maďarsku príjemný pobyt v našom kruhu a dobrú zábavu.

Tardoš, 3. júla 2021

Paulik Antal, a magyarországi szlovákok parlamenti szószólójának ünnepi beszéde

Nagy örömmel köszöntök mindenkit, akik ezen a napon eljöttek Tardosra, hogy együtt ünnepeljük meg a Magyarországi Szlovákok Napját. Ezúttal nem csupán legnagyobb közös ünnepünk alkalmából jöttünk össze, hanem hogy megünnepeljük azt is, hogy az ország lakossága növekvő átoltottságának köszönhetően – másfél év bezártságot követően – az élet fokozatosan visszatér a régi kerékvágásba. Több havi átmeneti időszak után újra szervezhetünk rendezvényeket és találkozhatunk, beszélgethetünk, vagyis csinálhatjuk mindazt, amit a világjárvány kirobbanása előtt magától értetődőnek és mindennaposnak tartottunk.

A bezártság hónapjai nem múltak el nyom nélkül. Sokan közülünk megbetegedtek és többen mindörökké eltávoztak. Ezzel kapcsolatos legnagyobb fájdalmunk, hogy nem is búcsúztathattuk el őket rendesen. Javaslom, hogy itt és most, tisztelegjünk emlékükhöz előtt egy perc csenddel.

Más szempontból sem volt szokványos a mögöttünk lévő időszak. Szervezeteink és nemzetiségi önkormányzataink 2020. évi és részben a 2021-es terveit keresztülhúzták a kormány védelmi intézkedései. Az Országgyűlés Nemzetiségi Bizottságában azon dolgoztunk, hogy az intézkedések minél kevésbé érintsék a mi területünket.

Amikor például a kormány – szerintünk elhamarkodott – döntésével visszavonta a nemzetiségi gyermektáborok támogatásáról már megszületett döntést, tiltakoztunk, aminek köszönhetően, ha nem is az eredeti formában, de mégis kaptak állami támogatást a táboraink. Ugyanígy, amikor tudatosult bennünk, hogy a helyi és megyei nemzetiségi önkormányzatok tevékenységének értékelésénél hiányozni fognak az elmaradt rendezvények és ülések, elértük, hogy az önkormányzatok idejében támogatásának feltételei változzanak meg, hogy idénre is az elmúlt évekhez hasonló mértékű támogatásban részesülhessenek. Röviden: megpróbáltuk tompítani a járványügyi intézkedések közösségeinkre gyakorolt hatását.

Ebben az időszakban is igyekeztem minél szorosabban együttműködni az Országos Szlovák Önkormányzattal. Nem csupán az Elnök asszonnyal, hanem a közgyűlés tagjaival és mindenekelőtt a mögöttük álló szervezetekkel. Ugyancsak igyekeztem rendszeres kapcsolatot tartani a szlovák intézmények, közöttük is elsősorban az iskolák vezetőivel. Erről, a nehéz időszakban is működő együttműködésről olvashattak a *Ľudové noviny* lapjain.

Az elmúlt év márciusától mindannyian igyekeztünk kerülni a személyes kapcsolatokat. Elmaradtak a hagyományos, évente

isméltlődő rendezvényeink, mindenekelőtt a Magyarországi Szlovákok Napja, de – például a hagyományos országos gyermekvetélkedők, újságíró-találkozó, a gyermekszínházi találkozók vagy a békéscsabai és vanyarci gasztronómiai programok. Voltak kivételek is. Istennek hála, a szintén hagyományos Bánki Nemzetiségi Fesztivál augusztusban megvalósulhatott. Ebből is látszik, milyen hektikus időszak volt ez. Reméljük, véglegesen lezárult.

A pandémiával összefüggésben elnapolták a magyarországi népszámlálást is. Mint tudjuk, a nemzetiségi törvény a nemzetiségi önkormányzatok alapítását és támogatását is a népszámlálás adataihoz köti. Vagyis, a szlovákok számára az egyes falvakban, városokban. Éppen ezért nem mindegy számunkra, hányan vallják meg nemzetiségüket. Tudatosítsuk magunkban, hogy a kormányzati pályázatokkal támogatott minden programunk, minden tevékenységünk akkor juthat támogatáshoz, ha elégséges létszámú személy vallja magát szlováknak ahhoz, hogy megalakíthassuk a helyi szlovák nemzeti önkormányzatainkat.

Ezért tavaly készítettem egy előadást a népszámlálás témájában, amelyet – úgy terveztem –, minden szlovákok által is lakott régióban bemutatok. A világjárvány ezt az előadás-sorozatot is megszakította, de az év végén és a jövő év elején tervezem újraindítani. Tájékoztatni szeretném az embereket arról, mit kell tenniük annak érdekében, hogy településeiken továbbra

is működhessenek szlovák önkormányzatok. Mert, ahogyan azt tíz évvel ezelőtt láthattuk néhány zempléni faluban, a szlovák önkormányzat akkor kezd hiányozni nekünk, amikor nem hozhatjuk őket létre.

Nemrégiben a nővéremmel arról beszélgettünk, mi is a különbség a mai szlovák önkormányzatok és a Magyarországi Szlovákok Szövetsége helyi szervezetei, illetve az Országos Szlovák Önkormányzat és a Szövetség központja között. Az, hogy az OSZÖ minden hatásköre és jogosultsága megjelenik a nemzetiségi törvényben. Ami azt jelenti, hogy ezek mögött törvényi garancia áll, ott a teljes államigazgatás és különféle intézmények ellenőrzik érvényesülésüket. Éppen ezért, az a nemzetiség, amely túlélte az időszakot, amikor jogai párt dokumentumokon alapultak, és sehogyan sem volt mód ezeket kikövetelni, a mai, kedvezőbb időkben nem léphet hátra, és továbbra is szervezettnek kell lennie olyan szinten, amilyen ahhoz szükséges, hogy teljeskörűen élhessen a jogaival. Tennünk kell azért, hogy mindazt, amit az elődeinktől örököltünk – az identitásunkat, nyelvünket, kultúránkat, hagyományainkat, az összetartozás érzését – átadhassuk majd az utódainknak is.

De, persze ma azért vagyunk itt, hogy megünnepeljük szlovák örökségünket és megújult szabadságunkat, amihez a Magyarországi Szlovákok Napja minden résztvevőjének kellemes ittlétet és jó szórakozást kívánok!

Tardos, 2021. július 3.

ZA NAŠU NÁRODNOSŤ

Katarína Krafcsenková

Katarína Krafcsenková sa narodila 25. októbra 1957 ako Katarína Firtková. Detstvo prežila v malebnej obci Komlóška na Zemplíne, kde vyučovali slovenčinu práve jej rodičia Alžbeta Firtková, rodená Krivjanszká a Ján Firtkó.

Keď sa malá Katka stala predškôlkou, poslali ju rodičia k starým rodičom do Sarvaša, kde začala navštevovať materskú školu. Prvé dva ročníky základnej školy skončila v Komlóške. Neskôr sa Katarína stala žiačkou slovenskej školy v Novom Meste pod Šiatrom, kam sa ich rodina presťahovala. Často sa zúčastňovala na súťažiach. Rada športovala a spievala. So školským speváckym zborom navštívila všetky dedinky v zemplínskom regióne. V roku 1976 skončila Gymnázium Ľudovíta Kossutha v Novom Meste pod Šiatrom. Po maturite a úspešnej prijímacej skúške ju prijali na Vysokú školu pedagogickú Gyulu Juhásza v Segedíne, odbor slovenský jazyk a telesná výchova. Diplom získala v septembri roku 1980. Jej tzv. celoživotné vzdelávanie tým však zdáľeka neskončilo. O 20 rokov neskôr začala študovať pedagogiku vyučovania anglického jazyka. Počas svojej pedagogickej praxe sa zúčastnila na mnohých kurzoch a doškôľovaniach. Zvyšovala si úroveň znalosti slovenského jazyka a zároveň sa oboznamovala s novými vyučovacími metódami aj v oblasti digitálnych kompetencií. Počas 40-ročnej pedagogickej činnosti Katarína bola často triednou učiteľkou a deväť rokov aj vedú-

cou predmetovej komisie slovenského jazyka a ročníkov 1–4. Bola organizátorkou mnohých kultúrnych programov a projektových dní. Svojich žiakov pripravovala na súťaže Slovenské spievanky a veršovačky, či na súťaže Vyskumného ústavu Slovákov v Maďarsku. Koordinovala aj styky s partnerskými školami nielen na Slovensku, ale aj v iných európskych štátoch.

V roku 2020 sice odišla do dôchodku, ale naďalej pokračuje v práci pre rozvoj slovenskej komunity na Zemplíne. Od roku 2006 je členkou a od roku 2014 aj podpredsedníčkou miestnej slovenskej samosprávy. V roku 2019 sa stala poslankyňou Slovenskej samosprávy Boršodsko-abovsko-zemplínskej župy. Dôverne pozná Baňačku, obec, ktorá administratívne patrí k Novému Mestu pod Šiatrom. Je aktívnou spoluorganizátorkou Mariánskych stretnutí cirkevných speváckych zborov, ktoré usporadúvajú v gréckokatolíckom kostole tejto obce. S patričným sociálnym prístupom, ktorý je pre našu nominantku príznačný, sa stará o bývalé členky slovenského speváckeho súboru Rozmarín. Navštevuje ich a pripravuje pre ne skromné kultúrne stretnutia, na ktorých spievajú slovenské piesne a tak zabúdajú na každodenné starosti.

Po úmrtí Jána Valykóa, ktorý viedol zemplínsku pobočku Zväzu Slovákov v Maďarsku, prevzala štafetu Katarína Krafcsenková. Už viac ako desaťročie je členkou predsedníctva tejto verejnopráv-

nej organizácie. Pomáhala pri organizovaní takých veľkolepých podujatí ako sú národnostné stretnutia v Banke, alebo 70. výročie založenia tejto občianskej organizácie. Udržiava kontakty s členskou základňou v okolitých obciach, informuje ju o podujatiach zväzu.

Katarína pomáhala členkám speváckeho zboru Rozmarín, keď cestovali na kultúrne vystúpenia do zahraničia – do Užhorodu, Detvy, či do susedného Sloven-

ského Nového Mesta. Od roku 2019 vedie zemplínske regionálne stredisko Ústavu kultúry Slovákov v Maďarsku.

Katarínu Krafcsenkovú slovenčina sprevádza po celý život. Je vytrvalá a spoľahlivá. Svoju činnosť vykonáva v pozadí, skromnosti učila aj svojich žiakov. Počas jej pôsobenia na národnostnom poli Katarína navrhla mnoho mien a kolektívov na ocenenie, sama však nikdy ocenená nebola. K vyznamenaniu jej blahoželáme!

Krafcsenkó Katalin

Krafcsenkó Katalin, leánykori nevén Firtkó Katalin, 1957. október 25-én született. Gyermekéveit a gyönyörű, festői kis zempléni faluban, Komlóskán töltötte a családjával. A szlovák nyelvet éppen az ő szülei tanították itt, Firtkó Erzsébet született Krivjanszki és édesapja, Firtkó János.

Amikor óvodáskorba lépett, a nagyszülőkhöz került Szarvasra, és itt is kezdte el az óvodát. Így gyermekéveinek egy részét is a Dél-Alföldön töltötte. A család azonban tartotta a kapcsolatot a szlovákiai Hronovce településen élő rokonokkal is.

Katalin az általános iskola első két évét Komlóskán végezte el. Szüleivel Sátoraljaújhelyre költöztek, így később az itteni szlovák általános iskola diákja lett.

A szlovák nyelv mellett az orosz nyelvben is jeleskedett, gyakran vett részt nyelvi versenyeken. Szívesen sportolt és énekelt is. Az iskolai énekkarral szinte az összes falvat meglátogatták a zempléni régióban. Akkor még nem sejtette, hogy ezekbe a falvakba szlovák aktivistaként

fog a későbbiekben visszajárni. Továbbá, azt sem sejtette, hogy valamikori tanárai nem is olyan sokára kollégákká válnak. 1976-ban elvégezte a sátoraljaújhelyi Kossuth Lajos Gimnáziumot.

Az érettségi és a sikeres felvételi után a szegedi Juhász Gyula Pedagógusképző Főiskolára, szlovák és testnevelés szakra nyert felvételt, ahol 1980 szeptemberében szerzett diplomát. Az úgynevezett egész életen át szóló tanulása itt nem ért véget. Húsz évvel később angol nyelvpedagógiát kezdett tanulni. Pedagógiai gyakorlatára számos kurzuson és továbbképzésen vett részt. Fejlesztette a szlovák nyelvtudását, továbbá új tanítási módszerekkel is megismerkedett a digitális kompetencia területén. 40 éves pedagógiai pályafutása során gyakran volt osztályfőnök, kilenc éven keresztül pedig a szlovák nyelv és az 1-4. osztály tantárgyi bizottságának vezetője. Diákjait többször felkészítette a Szlovák ének- és prózamondó versenyekre, illetve a diákok

tudományos szakmai tevékenységén belül a Magyarországi Szlovákok Kutatóintézetének versenyén. Koordinálta a testvériskolai kapcsolatokat nemcsak Szlovákiával, hanem más európai országokban.

2020-ban ugyan a jól megérdemelt nyugdíjba vonult, ez azonban nem jelentette azt, hogy nem folytatja a munkát a zempléni szlovákság életében. Tevékenysége az iskolai környezeten kívül is rendkívül gazdag, és kijelenthető, hogy a Zemplén számára rendkívül fontos.

Katalin 2006 óta tagja, később 2014-től alelnöke a helyi szlovák önkormányzatnak. 2019-től pedig a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Szlovák Önkormányzat képviselője. Nagyon jól ismeri Bányácskát, azt a szlovák kis falut, amely közigazgatásilag Sátoraljaújhelyhez tartozik. Éppen ezért aktív társszervezője a Mária-napi egyházi kórusok találkozájának is, amely ennek a településnek a görögkatolikus templomában kerül megrendezésre. A díjazottunkra jellemző gondoskodó szociális hozzáállással törődik a Rozmárin szlovák énekkar egykori tagjaival. Rendszeresen látogatja őket, és szerény kulturális programokat szervez nekik, amelyeken a szlovák dalok közös éneklése során kicsit elfelejtkezhetnek a mindennapok gondjairól.

Valykó János halála után a Magyarországi Szlovákok Szövetsége zempléni fiókszervezetének képviselőjét Krafcsenkó Katalin vette át, és már több mint 10 éve elnökségi tagja ennek a közjogi szervezetnek. Tevékenysége során segítette a vezetőség munkáját olyan nagy volumenű események során, mint a Bánki Nemzetiségi

Találkozó vagy a 70. évfordulója ennek a civil szervezetnek. A környékbeli falvakban élő tagsággal is ápolja a kapcsolatot, rendszeresen tájékoztatja őket a szövetség eseményeiről. A Slovenský škóvránok pálházi területi versenyének egyik szervezője. Éppen ezért sok szlovák ismeri és tudja róla, hogy bármikor kereshetik és kérhetnek tőle segítséget.

Katalin olyankor is segítette a Rozmaring Énekkar asszonyait, amikor valamilyen kulturális fellépéssel vagy gasztronómiai bemutatóval készültek külföldre. Aktív részvételére több külföldi szlovák eseményen is számíthattunk, mint például Uzsgorodon Ukrajnában, Detván vagy pedig a Dedovizen Fesztiválon, Slovenské Nové Mesto településen. Éppen ezért lett megszólítva 2019-ben, hogy Bacskai Anna után vegye át a Magyarországi Szlovákok Kulturális Intézete zempléni régiójának vezetését.

Krafcsenkó Katalin becsületes személy, akit a szlovák nyelv egész életén keresztül végigkísér. Kitartó és megbízható. Tevékenységét a háttérben nagy felhajtás nélkül végzi. Szerénységgel tanította végig az életét és diákjait. Igazi csapatjátékos, akire itt a Zemplénben lehet számítani.

A nemzetiségi területen végzett munkája során számtalan nevet és csoportot terjesztett fel díjakra, ő maga azonban még sohasem volt díjazott. Éppen ezért, a nyugdíjba vonulásának alkalmából döntöttünk úgy, hogy tevékenységének kiértékelését átadjuk az Országos Szlovák Önkormányzat vezetőségének, és gazdag, fáradhatatlan munkájának elismeréseként felterjesztjük a Nemzetiségünkért Díjra.

Alžbeta Szabová

Alžbeta Szabová sa narodila na Slovensku v Dvoroch nad Žitavou, kam sa jej starí rodičia vysťahovali z Oroslánu. Vyrastala v slovenskom duchu, základné a stredoškolské vzdelanie získala na Slovensku. Počas letných prázdnin navštevovala príbuzných svojich rodičov, ktorí zostali bývať v Orosláni. Tam sa zoznámila s mládencom, ktorý sa stal jej manželom. Tamojšia slovenská komunita ju srdečne prijala do svojich radov.

Alžbeta Szabová mala vždy na srdci svoju slovenskosť. Do národnostnej činnosti sa zapojila ešte pred narodením dvoch dcér v rámci miestnej organizácie Demokratického Zväzu Slovákov v Maďarsku. Keďže v škole neprebíhala výučba slovenčiny, zozbierala deti, o ktorých vedela, že majú slovenské korene, a začala s nimi aktívne pracovať. Učila ich slovenčinu, predstavila im starobylé hodnoty, zvyky, ako aj tradície Slovákov, starších oboznámila so slovenskou kuchyňou. Samozrejme, v popredí stála výchova v materinskom jazyku, jej žiaci sa neraz zúčastnili na župných a celoštátnych súťažiach či čitateľských táboroch.

Spolupracovala s miestnym Spolkom za zachovanie dedinských tradícií v Orosláni, ktorý mal v tom čase veľkú tanečnú skupinu. Spolu prezentovali kalendárne zvyky, ale aj slovenské svadby a dodnes si navzájom pomáhajú, ved'ich ciele a úlohy sa prelínajú.

S veľkou láskou vykonávala osvetársku činnosť pod krídlami významného sloven-

ského aktivistu Jozefa Daniša, ktorý bol jej vzorom v odovzdávaní národnostnej identity mladým generáciám. On ju uviedol do práce v tom období jedinej slovenskej spoločenskej organizácie s celoštátnou pôsobnosťou – Demokratického Zväzu Slovákov v Maďarsku.

Po transformácii spoločnosti sa aktívnejšie zapájala do činnosti Slovákov v Orosláni a mala veľké zásluhy na vzniku miestnej slovenskej samosprávy. Podarilo sa jej zapojiť do národnostnej činnosti aj pôvodné oroslánske slovenské rodiny. Vďaka jej iniciatíve sa v miestnom kostole konajú slovenské evanjelické služby Božie.

Za viac než štvrtstoročie sa Alžbeta Szabová zúčastnila na rôznych doškoloňavaniach Celoštátnej slovenskej samosprávy v Maďarsku, spolupracovala na rôznych publikáciách, písala stovky súbehov – to všetko aj v záujme toho, aby väčšinový národ spoznal život Slovákov. Dodnes zabezpečuje činnosť rôznych záujmových krúžkov, napomáha prácu tanečnej skupiny Bránička a hudobnej kapely Kridlovka.

Alžbeta Szabová má obrovskú zásluhu na tom, že miestna slovenská samospráva vytvorila pamiatkový dom oroslánskych Slovákov. Neskôr ako predsedníčka zboru nadviazala pracovné kontakty s viacerými obcami a mestami na Slovensku, s ktorými aj v súčasnosti úspešne spolupracuje. Svoje organizačné schopnosti, usilovnosť a svedomitosť uplatňuje aj ako predsedníčka Slovenskej samosprávy Komárňan-

sko-ostrihomskej župy. Činnosť zboru usmerňuje už v druhom volebnom cykle.

Alžbeta Szabová usporadúva doškolo-
vacie programy, aktivity pre mládež,
organizuje vystúpenia, ako aj poznávacie
zájazdy do materskej krajiny.

Niekoľko rokov bola členkou Valného
zhromaždenia Celoštátnej slovenskej sa-
mosprávy a desaťročia aktívne pracuje
vo Zväze Slovákov v Maďarsku, ktorý jej
roku 2017 udelil vyznamenanie. Je čest-
nou občiankou mesta Šaľa. Mesto Oroszlán

jej v roku 2013 udelilo zlatý prsteň „Za
Oroszlán“. Ona a jej manžel Štefan Szabó
dostali v roku 2015 vyznamenanie „Za oro-
sláňsku kultúru“.

Červená farba je pôv. text, modrá moje
otázky, čierna je OK.

Alžbeta Szabová môže byť vzorom pre
každého z nás, dokáže inšpirovať a moti-
vovať slovenskú komunitu Oroszlánu, aby
chránila a ďalej odovzdávala dedičstvo
svojich predkov.

Szabó Istvánné

Szabó Istvánné a szlovákiai Udvar-
don (Dvory nad Žitavou) született, ahová
a nagyszülei Oroszlányból települtek át.
Szlovák szellemben nevelkedett, általános
és középiskolai tanulmányait szintén Szlo-
vákiában végezte. A nyári szünetek alatt
kölcsonösen látogatták egymást a család
azon tagjaival, akik az anyai ágról Orosz-
lányban maradtak. Férjéül oroszlányi fia-
talemberet választott. Az ottani szlovák kö-
zösség szívesen fogadta köreibe, hiszen
apai ágról is maradtak a faluban rokonai.

Mindig szíven viselte a szlovákságát.
Még gyermekei születése előtt a Magyar-
országi Szlovákok Demokratikus Szö-
vetségével közösen bekapcsolódott a
nemzetiségi életbe. Mivel az iskolában
szabadidős tevékenységként nem volt
szlováknyelv-oktatás, összegyűjtötte azo-
kat a gyerekeket, akikről tudta, hogy szlo-
vák gyökerekkel rendelkeznek, és aktívan

kezdett dolgozni velük. Szlovák nyelvet
tanított nekik, bemutatta a régi értéke-
ket, szokásokat, szlovák hagyományokat,
az idősebbeket megismertette a szlovák
konyhával. Természetesen a szlovák nyelv
oktatása volt az elsődleges, a tanulói
nemegyszer részt vettek megyei és orszá-
gos versenyeken, olvasótáborokban.

Együttműködött a helyi civil szervezet-
tel, amelynek akkor még nagy táncso-
portja volt. Együtt ápolták a jeles napok-
hoz kapcsolódó szokásokat, mint például
a szlovák lakodalmat. Mái jó a kapcsolata
és együttműködik ezzel a Falu Hagyo-
mányőrző és Kulturális Egyesület néven
működő szervezettel.

Danis József szárnyai alatt – aki pél-
dáképe volt a nemzeti identitás átadá-
sában –, nagy szeretettel végezte a nép-
művelő tevékenységet. A Magyarországi
Szlovákok Demokratikus Szövetsége tag-

jával bekerült a megyei és országos körforgásba is.

A rendszerváltás után aktívabban kapcsolódott be az oroslányi szlovákok tevékenységeibe, és nagy szerepe volt abban, hogy megalakult a helyi szlovák önkormányzat. A régi szlovák családokat is sikerült bekapcsolnia a nemzetiségi életbe. Az is az ő érdeme, hogy a mai napig szlovák nyelvű istentiszteleteket tartanak a templomban. Több mint negyedszázadon át részt vett az Országos Szlovák Önkormányzat továbbképzéseiben, különböző publikációkban is közreműködött, több száz pályázatot írt, és mindezt azért, hogy a többségi nemzet megismerje a szlovákság életét. A mai napig többféle szakkört vezet. Az ő munkájának köszönhetően működik a „Bránička” tánccsoport és a „Kridlovka” zenekar.

Aktívan részt vett abban, hogy a szlovák önkormányzat létrehozta az oroslányi szlovákok tájházát. Később – immár az önkormányzat elnökeként – több

együttműködési megállapodást is aláírt az anyaország településeivel. Látogatták egymást, baráti kapcsolatokat építettek ki. Aktív személyiségként természetesen a magyarországi szlovákok megyei és országos tevékenységébe is bekapcsolódott. Közel 10 évig volt az Országos Szlovák Önkormányzat képviselője. A településen a Magyarországi Szlovákok Szövetségének tagszervezete is sikeresen működik. Továbbképzéseket, fellépéseket, anyaországi tanulmányutakat és ifjúsági programokat szervez.

A nemzetiségi területen végzett sokéves munkáját a Magyarországi Szlovákok Szövetsége 2017-ben kitüntetéssel ismerete el. Šal'a község díszpolgára. Oroszlány 2013-ban „Oroszlányért” arany gyűrűvel tüntette ki. Ő és férje, Szabó István, 2015-ben Oroszlányban Nemzetiségünkért-díjban részesültek.

Szabó Istvánné mindenkinek példaképe lehet, inspirálja és a jó cél eléréseért motiválja a közösségét.

Matej Kešjár

Matej Kešjár sa narodil 5. februára 1955 v békeščabianskej slovenskej rodine zachovávajúcej slovenské tradície. Matejinskú reč sa naučil od rodičov a starých rodičov.

Základnú školu ukončil doma v Čabasabadi, v štúdiu pokračoval na Strednej odbornej škole vodného hospodárstva Pála Vásárhelyiho v Békešskej Čabe. Titul

stavebný inžinier získal na Vysokej škole technickej Mihálya Pollacka v Pécsi a po pri zamestnaní vyštudoval aj odbor údržba budov. V stavebníctve pracoval do roku 2010, potom až do odchodu do dôchodku vyučoval na békeščabianskej strednej odbornej škole vodného hospodárstva.

Od roku 1994 je členom Slovenskej samosprávy v Čabasabadi a od roku 1998 je

jej predsedom. V rokoch 1994–1998 bol starostom obce. Má veľké zásluhy na tom, že slovenská komunita v Čabasabadi sa môže chváliť výsledkami, význam ktorých presahuje počet obyvateľov lokality. Je zakladajúcim členom Združenia pre Čabasabadi. V roku 1999 mal značný podiel na formovaní Združenia slovenských samospráv strednej časti Békešskej župy. Jeho meno je spojené s vytvorením webovej stránky obce Zrnko – Magocska a vydaním mnohých publikácií. Zohrával kľúčovú úlohu pri rekonštrukcii Slovenského spoločenského domu v Čabasabadi.

Od roku 1995 má obec Čabasabadi partnerské styky s obcou Hradište, odkiaľ pochádzajú predkovia Slovákov žijúcich v Békešskej Čabe a okolí. M. Kešjár sa ako vtedajší starosta aktívne podieľal na vytváraní týchto stykov a ich rozvíjanie je aj v súčasnosti jeho srdcovou záležitosťou. V roku 2015 vyšla publikácia s názvom *Hradište – Čabasabadi 1995 – 2015*, ktorá zachytáva 20 rokov spolupráce. Jedným z autorov knihy je Matej Kešjár. Na prelome tisícročia nadviazal kontakty s Vidieckym parlamentom na Slovensku, organizáciou, s ktorou dnes spolupracuje

Únia slovenských organizácií v Maďarsku. V rokoch 1995 až 2006 bol M. Kešjár členom Celoštátnej slovenskej samosprávy a predsedom jej Finančného výboru. V rokoch 2006 až 2014 bol členom Slovenskej samosprávy Békešskej župy. Od roku 2014 je opäť poslancom Valného zhromaždenia Celoštátnej slovenskej samosprávy v Maďarsku a členom Finančného výboru. V roku 2010 sa stal členom predsedníctva, tajomníkom Únie slovenských organizácií v Maďarsku. Zohráva kľúčovú úlohu v rozvoji jej medzinárodných vzťahov.

M. Kešjár považuje za dôležité vzbudiť v mladých ľuďoch záujem o slovenskú minulosť a kultúru. Založil skupinu mladých hasičov, ktorých úspešne pripravuje na súťaž v Spišskej Novej Vsi. Tím tvorí mládež so slovenskými koreňmi z Čabasabadi, Békešskej Čaby, Telekgerendáša a Slovenského Komlóša.

V roku 2005 získal ocenenie Výboru pre národnostné a etnické menšiny Valného zhromaždenia Békešskej župy – plaketu a pochvalný diplom Za národnosti Békešskej župy. V roku 2016 mu obec Čabasabadi udelila titul Čestný občan Čabasabadi.

Kesjár Mátyás

Kesjár Mátyás 1955. február 5-én született, szlovák családba, Békéscsabán. Anyanyelvét szüleitől, nagyszüleitől tanulta meg, családjukban őrizték a szlovák hagyományokat is.

Az általános iskolát otthon, Csabasabadián végezte el, középiskolás tanulmányait pedig a Békéscsabai Vásárhelyi Pál Útépítési és Fenntartási Szakközépiskolában fejezte be. A főiskolát Pécsen, a

Pollack Mihály Műszaki Főiskola mélyépítési szakán végezte el, majd később már munka mellett szerzett diplomát Épület-fenntartási szakon is. Az építőiparban 2010-ig dolgozott, majd egészen nyugdíjazásáig visszatért valamikori középiskolájába, mint mérnök-tanár.

1994 óta tagja a Csabaszabadi Szlovák Önkormányzatnak, 1998-tól pedig elnöki funkciót tölt be az önkormányzat életében. 1994 és 1998 között a község polgármestere is volt. Ez idő alatt eltöltött munkája fontos szerepet játszott abban, hogy a szlovák közösség Csabaszabadiiban olyan eredményekkel büszkélkedhet, amelyek meghaladják a település lakosságát. 1999-ben, mint a Csabaszabadi Szlovák Önkormányzat elnöke fontos szerepet töltött be közép-Békés szlovák önkormányzatai szövetségének megalakulásában. Az ő nevéhez köthető Csabaszabadiiban a Zrnko-Magocska weboldal elindítása és számos további publikáció megjelenése is. Kulcsszerepet játszik a Szlovák Közösségi Ház felújításában is.

1995 óta Csabaszabadi testvértelepülési kapcsolatot is ápol a szlovákiai Hradište településsel. Mint akkori polgármester, aktívan részt vett a kapcsolatok kiépítésében, és azóta is fontos szerepet játszik ezen kapcsolat ápolásában. 2015-ben *Hradište – Čabasabady 1995–2015* címmel jelent meg az a kiadvány, amely az együttműködés 20 évét dolgozza fel

és amelynek az egyik szerzője is Kesjár Máttyás volt. A 2000-es években a Szlovákiai Vidéki Parlament (VIPA) szervezetével is kapcsolatra tett szert, amely ma már a Szlovák Unió partnere.

1995 és 2006 között az Országos Szlovák Önkormányzat képviselő-testületének tagja, a Pénzügyi Bizottság elnöke volt. 2006 és 2014 között a Békés Megyei Szlovák Önkormányzat tagja, majd 2014-től ismét az Országos Szlovák Önkormányzat képviselő-testületében a pénzügyi bizottságban lát el feladatokat. 2010-től a Magyarországi Szlovák Szervezetek Uniójának elnökségi tagja és a szervezet titkára. Jelentős szerepet tölt be a Szlovák Unió működésében és a nemzetközi kapcsolatok fejlesztésében.

Szintén fontosnak tartja felkelteni a fiatalok érdeklődését a szlovák múlt és kultúra iránt. Létrehozott egy fiatal tűzoltókból álló csapatot is, akiket már négy éve készít fel, és sikeresen részt vesznek a fiatal tűzoltók versenyén, Spišská Nová Ves településen. A csapatot szlovák gyökerekkel rendelkező környékbeli településeken – Csabaszabadiiban, Békéscsabán, Telekgerendáson, Tótkomlóson élő gyerekek alkotják.

2005-ben emlékérmeket és dicsérő levelet kapott a Békés Megyei Nemzetiségi és Etnikai Kisebbségi Bizottságától és Békés Megye Nemzetiségéért díjat kapott.

Csabaszabadi községe 2016-ban „*Csabaszabadi Díszpolgára*” címmel díjazta a munkáját.

Slovenský folklórny súbor Dúha

Slovenský folklórny súbor Dúha už viac ako 40 rokov reprezentuje doma i v zahraničí tance, piesne a hudbu Slovákov v Maďarsku.

Malý Kereš, kde pôsobí, je jedným z najvýznamnejších miest, kde je základnou požiadavkou obyvateľstva oživiť väzby na svoje slovenské kultúrne dedičstvo. To bol vlastne dôvod, prečo v roku 1978 začal súbor svoju životnú púť.

Počas svojej 43-ročnej aktívnej a mimoriadne úspešnej existencie dokázal, že zachovávanie slovenského folklórneho ľudového umenia, ľudového tanca, spevu, hudby a ľudových krojov je jeho srdcová záležitosť. Svedčia o tom prekrásne kroje, vynikajúca odborná úroveň, vyspelosť, ale predovšetkým nefalšovaná radosť a hrdosť kolektívu na svoje tradície.

Vo svojom repertoári má choreografie zo svojho okolia, ale aj z povodia Galgy, zo Zemplína, z békešskej oblasti Maglódu a Išasegu. Mimoriadny dôraz kladie na výskum miestnych tradícií, pretože javiskové hudobno-tanečné choreografie, autenticita krojov odzrkadľujúcich nielen príležitosť, ale aj vekovú kategóriu a spoločenské postavenie nositeľa sú veľmi dôležitým prínosom pre národopisne tak málo prebádanú oblasť.

Slovenský folklórny súbor Dúha bol – ako vynikajúci reprezentant slovenskej národnosti v Maďarsku – viackrát hosťom najväčších folklórnych festivalov na Slovensku (Myjava, Detva, Košice, Oravice), ale účinkoval aj na Jánošíkovom dukáte v Rožnove pod Radhoštem, na medzinárodnom folklórnom festivale v Karlových Varoch, ako aj v Srbsku a Grécku. Z najdôležitejších festivalov v Maďarsku treba spomenúť Novohradské národnostné stretnutie a Celoštátny folklórny festival Slovákov v Maďarsku v Banke, účinkovania v Budapešti, Békešskej Čabe a stovky vystúpení po celej krajine.

SFS Dúha je držiteľom viacerých ocenení. Jeho dlhoročnou umeleckou vedúcou bola Eva Szilágyiová Šubová. Od roku 2019 je umeleckým vedúcim skupiny tanečný pedagóg Zsolt Kóvágó.

V súčasnosti v spolupráci s miestnou slovenskou národnostnou samosprávou, speváčkou a gitarovou skupinou využíva všetky možnosti na posilnenie slovenského národnostného povedomia a získanie mladej generácie, ako najdôležitejšieho predpokladu nielen pre pokračovanie krásnej a nenahraditeľnej činnosti súboru, ale predovšetkým pre budúcu existenciu slovenskej národnosti v Maďarsku.

Szivárvány Szlovák Néptáncgyűttes

A **Szivárvány Szlovák Néptáncgyűttes** már több mint 40 éve reprezentálja a magyarországi szlovákok táncait, dalait, zenéjét.

Kiskőrös, ahol működik, az egyik legjelentősebb város, itt a lakosság alapvető igénye a szlovák kulturális örökség újra-élesztése. Valójában ez volt az oka, hogy 1978-ban megkezdte életútját a Szivárvány Szlovák Néptáncgyűttes.

43 éves aktív és rendkívül sikeres működése során bebizonyította, hogy a szlovák népművészet, néptánc, ének-zene és népviselet ápolása a szívügye. Ennek bizonyítékai a gyönyörű viseletek, a kiváló szakmai színvonal, de mindenekelőtt a hamisítatlan öröm és büszkeség a hagyományaikra.

Repertoárjukban megtalálhatóak a környékekről származó koreográfiák mellett a Galga mente, Zemplén, Békés, Maglód, Isaszeg koreográfiái is. Különös hangsúlyt fektetnek a helyi tradícióik kutatására, ezért a színpadi zenés-táncos koreográfiák, a népviseletek autentikussága, amelyek nemcsak az alkalmat tükrözik, hanem a viselője korát és társadalmi osztályhoz tartozását is, fontos értékei a néprajzi szempontból kevésbé kutatott területnek.

A Szivárvány Szlovák Néptáncgyűttes – mint a magyarországi szlovákság

kiváló képviselője – többször is nagy szlovákiai folklórfesztiválok résztvevője volt (Miava, Gyetva, Kassa, Oravice), de résztvettek a csehországi nemzetközi szlovák folklórfesztiválok is, Karlovy Varyban, Rožnov pod Radhoštěmben, a „Jánošíkov dukát”-on, de Szerbiában és Görögországban is felléptek. A magyarországi legfontosabb fesztiválok közül meg kell említeni a Nemzetközi Nógrádi Folklórfesztivált, a magyarországi szlovákok Bánki Országos Fesztiválját, szerepléseiket Budapesten, Békéscsabán és több száz fellépésüket az ország egész területén.

A Szivárvány Szlovák Néptáncgyűttes több díj birtokosa. Hosszú évek óta művészeti vezetőjük Szilágyiné Suba Éva volt, 2019-ben pedig a táncpedagógus, Kővágó Zsolt látja el ezt a feladatot.

Jelenleg a helyi szlovák nemzetiségi önkormányzattal, az énekkarral és citerazenekarral együttműködve minden lehetőséget kihasználnak a szlovák nemzetiségi tudat erősítésére és a fiatal generáció bevonására. Nemcsak azért, mert ők a legfontosabb feltételei az egyesület szép és pótolhatatlan tevékenysége folytatásának, hanem mindenekelőtt ők a feltételei a magyarországi szlovákság további létezésének is.

Katarína Huberová Kisgyőriová

Narodila sa v roku 1959 v Šárišápe. Do základnej školy chodila v rodnej obci. Po jej ukončení sa zapísala do ostrihomského gymnázia Katalin Dobóovej, ktoré ukončila v roku 1977 a v tomto meste pokračovala v štúdiách v Ústave pre prípravu učiteliek na odbore ruština-nemčina. V rokoch 1979 a 1980 bola na praxi v Číve, kde od januára 1980 začala vyučovať a vysokoškolské štúdiá dokončila diaľkovo. Do Základnej školy v Šárišápe nastúpila roku 1985, kde vyučovala ruský a slovenský jazyk.

V roku 1986 pokračovala v diaľkovom štúdiu na Vysokej škole pedagogickej v Segedíne, odbor slovenčina, ktorý úspešne absolvovala v roku 1988. Medzičasom sa jej narodili dcéry Kristína a Adrienn.

Katarína Huberová Kisgyőriová má veľké zásluhy na tom, že si jej rodná obec zachovala a dodnes udržiava slovenský jazyk a tradície. Na jej výborné organizačné schopnosti poukazuje aj fakt, že v roku 2019 už po 27-krát zorganizovala slovenský tábor pre žiakov miestnej základnej školy. Je to výborná možnosť pre deti, aby si rozvíjali svoje jazykové znalosti a spoznali kultúrne a prírodné hodnoty materskej krajiny.

Začiatkom 90. rokov sa podujala rozšíriť pole pôsobnosti na folklór a s ním spojené udržiavanie miestnych ľudových tradícií. Zo žiakov vyššieho stupňa založila prvú tanečnú skupinu, ktorá je aktívna aj v súčasnosti.

Ku kolegom bola vždy ochotná, úprimná a otvorená. Rada pomáhala mladším, ale zároveň prijímala aj inovačné podnety. Pre jej prácu bola príznačná profesionalita, láska k deťom a k zamestnaniu, svedomitosť, dôslednosť, náročnosť, presnosť, zodpovednosť za kolektív a vynikajúce výsledky dosahovala v oblasti zaoberania sa s nadanými deťmi. Vďaka mimoriadne vyvinutej empatii, tolerancii a emocionálnej inteligencii – ktoré sa snúbia so zodpovednosťou a zmyslom pre spravodlivosť – pokladala za najdôležitejšie zohľadňovať záujmy detí. Prípadné nezhody sa snažila riešiť kompromisne. Požiadavkám rodičov a detí sa snažila vždy vyhovieť tak odborne, ako aj ľudsky, napriek neustále sa meniacim podmienkam.

Svojich žiakov viedla s pocitom zodpovednosti. Vždy mala s nimi dobré vzťahy, mali ju radi. Deti, rodičia a pedagógovia uznávali jej odbornú prácu, vážili si jej znalosti, skúsenosti, o ktorých najlepšie svedčí uplynulých 40 rokov.

V roku 2019, po štyroch desaťročiach pracovného pomeru, ukončila úspešnú pedagogickú činnosť a odišla do dôchodku. Po uplynutí výpovednej lehoty v druhom polroku školského roku 2019/2020 opäť začala vyučovať v šárišápskej škole. Aj táto skutočnosť odzrkadľuje jej oddanosť tomuto povolaniu. Gratulujeme!

Huberné Kisgyőri Katalin

Huberné Kisgyőri Katalin Sárísápon született. Felsőfokú tanulmányait az esztergomi Tanítóképző Főiskola tanító szakán, majd 1986-ban a szegedi Juhász Gyula Tanárképző Főiskola levelező tagozatának szlovák nyelvszakos tanári képzésén folytatta tovább. 1988-ban szerzett diplomát. 1985. augusztus 16-ától tanított a sárísápi általánosiskolában orosz és szlovák nyelvet.

Nagy szerepe volt és van abban, hogy szülőfaluja, Sárísáp megőrizte és a mai napig ápolja a szlovák nyelvet és nemzetiségi hagyományait. Kiváló szervezőképességét mutatja, hogy 2019-ben 27. alkalommal szervezte meg a szlovákiai nyári tábort a sárísápi diákok számára. Ez a lehetőség kiváló alkalmat biztosít a gyerekek nyelvi készségeinek fejlesztésére, az anyaország kulturális és természeti kincseinek megismerésére.

Az 1990-es évek elejétől a néptánc és a hozzá kapcsolódó helyi népviselet hagyományőrzését is felvállalta. Megalapította a felső tagozatos diákokból álló tánccsoportot, amely napjainkban is aktívan működik.

Munkatársaival szemben mindig segítőkész, őszinte, nyílt volt. Munkájának

alapvető jellemzői: a hivatástudat, a gyermek- és szakmaszeretet, a következetesség, az igényesség, a pontosság, a közösségért érzett felelősség és a tehetséges tanulókkal való foglalkozásban a kimagasló eredményesség. Fejlett empátiás készségének, toleranciájának és érzelmi intelligenciájának köszönhetően – amelyek felelősséggel, igazságérzettel párosulnak – mindig a tanulók, a gyermekek érdekeit tartotta a legfontosabbnak. Mind szakmailag, mind emberileg mindig készen állt az elég gyakran változó körülményekhez, a szülői, a gyermeki elvárásokhoz való megfelelésre.

A gondjaira bízott tanulókért felelősséget érezve vezette osztályait, csoportjait. A tanulókkal kialakított kapcsolata mindig jó volt, szerették és bizalommal fordultak hozzá. A gyermekek, a szülők és pedagógustársai elismerték szakmai munkáját, becsülik szakértelmét, amelyről az eltelt 40 év alatt tanúbizonyságot tett.

40 éves munkaviszony után nyugdíjba vonult. Köszönjük sokoldalú, lelkiismeretes és eredményes munkáját. Gratulálunk tartalmas életútjához!

Judita Molnárová Mátraiová

Judita Molnárová Mátraiová je učiteľkou slovenského jazyka a literatúry a chémie. Je skúsenou, angažovanou a didak-

ticky zrelou členkou učiteľského kolektívu Bukovskej slovenskej národnostnej základnej školy. Zmaturovala na slovenskom

gymnázium v Budapešti. Na Pedagogickej fakulte Vysokiej školy Gyulu Juhásza v Segedíne vyštudovala odbor slovenský jazyk a literatúra a ruský jazyk a literatúra. V roku 2006 absolvovala učiteľstvo chémie. Vyučovanie slovenského jazyka je jej srdcovou záležitosťou.

Svoju pedagogickú dráhu začala 1. septembra 1992 v Novej Hute. Skúsenosti získané počas 28 rokov výborne aplikuje vo svojom povolání. Judita Molnárová Mátraiová je vynikajúci pedagóg, obidva predmety vyučuje svedomito, je vždy dôkladne pripravená a okrem sebazvedávania sa pravidelne zúčastňuje na doškolovacích kurzoch. Veľkou mierou sa podieľa na vypracovaní reforiem, ktoré sa týkajú oživenia, obrodzenia našej školy. Má veľkú zásluhu aj na tom, že naša škola sa stala bázovou inštitúciou Školského úradu. V rámci predmetu slovenský jazyk a slovenská vzdelanosť systematicky pripravuje otvorené hodiny a počas jarných a jesenných pedagogických dní organizuje projektové dni a porady zamerané na výmenu skúseností. Pravidelne píše články o aktuálnych udalostiach našej školy a komunity do *Ľudové noviny*.

Dlhé roky sprevádzala poslucháčov Pedagogickej fakulty Univerzity v Miškovci a informovala ich o aktuálnom stave men-

ších národnostných základných škôl a o vyučovaní slovenského jazyka. Bola tiež mentorkou absolventov, ktorí si zvolili národnostnú tému. Veľmi ochotne sa venuje nadaným deťom, pripravuje ich na rôzne súťaže. Teší sa, keď má možnosť odprevedať žiakov na regionálne, alebo celoštátne súťaže, z ktorých sa vždy vracajú s oceneniami. Snaží sa vyučovať tak, aby rozvinula schopnosti detí, aby sa im podarilo absolvovať skúšku zo slovenského jazyka. Už osem rokov pracuje so svojimi žiakmi v Programe pre nadaných, organizovanom Verejnoprospešnou nadáciou Za Slovákov v Maďarsku. Má skvelé organizačné schopnosti, každoročne organizuje študijné výlety, tábory na Slovensku, ale aj v Maďarsku. Pracuje aj cez letné prázdniny: počas dovolenky sa tiež venuje žiakom, pretože je hlavnou organizátorkou školského tábora. Každý rok vypracováva konkurzy, uchádza sa o granty, vďaka ktorým sa naša škola obohacuje o nové materiály, učebné pomôcky, nástroje, ktoré sa využívajú pri vyučovaní slovenčiny. Snaží sa získavať finančné prostriedky aj na organizovanie študijných výletov a táborov. Je členkou Slovenskej národnostnej samosprávy v Répašskej Hute a Slovenskej samosprávy Boršodsko-abovsko-zemplínskej župy, ako i Speváckeho zboru Bukovinka.

Molnárné Mátraí Judit

Molnárné Mátraí Judit a Bükki Szlovák Nemzetiségi Általános Iskola szlovák nyelv és irodalom, valamint kémia szakos peda-

gógusa, a tantestület tapasztalt, meghatórozó, módszertanilag kiteljesedett, elkötelezett egyénisége. A Budapesti Szlovák

Tannyelvű Gimnáziumban érettségizett, ezt követően a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola szlovák-orosz szakán diplomázott, majd 2006-ban elvégezte a kémia szakot. A szlovák hagyományok a szlovák nyelv oktatása a szívügye.

Pedagógiai pályáját 1992. szeptember 1-jén kezdte Bükkszentkereszten. A 28 év alatt megszerzett szlovák nyelvoktatás tapasztalatait nagyszerűen alkalmazza munkája során. Mindkét szakját megbízható igényességgel tanítja, ismereteinek naprakész frissességéről folyamatos önképzéssel, szervezett továbbképzéseken való részvétellel gondoskodik. Az iskolánkat érintő reformtörekvésekben, megújulási folyamatokban is óriási szerepe van. Nagy érdeme van abban is, hogy iskolánk az Oktatási Hivatal Bázisintézménye lett. A szlovák nyelv és népismeret területén a tavaszi és őszi pedagógiai napokon bemutató órákat, projektnapokat és szakmai megújulásra szolgáló tanácskozásokat szervez. Rendszeresen publikálja az iskola, a közösség történéseit, eseményeit a *Ludové noviny* újságban. Több éven keresztül volt feladata az iskolánkba a Miskolci Egyetemről hospitálásra érkezett pedagógiai szakos hallgatókkal megismertetni a nemzetiségi kisiskolák helyzetét, a szlovák nyelvoktatást. Mentorálta az e témában választott szakdolgozatok elkészítését is. Időt nem kímélve, tanításon kívül is foglalkozik a tehetséges tanulókkal, felkészíti őket a tantárgyi megmérettetés-

sekre. Mindig nagy örömet jelent számára, mikor térségi, kerületi vagy országos versenyre viheti el diákjait, ahonnan évek óta mindig helyezéssel térnek haza. Igyekezett úgy tanítani a szlovák nyelvet, hogy a tehetségek kibontakozzanak, tanítványai nyelvvizsgát tegyenek. Nyolc éve dolgozik diákjaival a Magyarországi Szlovákokért Közhasznú Alapítvány által működtetett „Tehetségekért ösztöndíjprogram”-ban. Kiváló szervezőképességét mutatja, hogy tanulmányi kirándulásokat, nyelvi népismereti táborokat szervez Szlovákia és Magyarország területén, melyek célja részben a tanulók szlovák hagyományainak, kulturális és szlovákságtudatának erősítése, szlovák nyelvhasználatának gyakorlása, anyanyelvi környezetben. Nyári szabadsága alatt sem tétlenkedik, a pihenésre szánt ideje egy részét is a gyermekek körében tölti, hiszen az iskolai tábor fő szervezője. Évente készít pályázatokat, ami által szakmai anyagokkal, eszközökkel bővül az iskola nyelvoktatás, valamint táborokon, kirándulásokon tud részt venni iskolánk szinte valamennyi tanulója.

Közéleti szereplőként is a szlovák hagyományok megőrzéséért dolgozik. Tagja a Répáshutai Szlovák Nemzetiségi Önkormányzatnak, valamint vezetője a Répáshutai Bukovinka énekkarnak. Tagja a B-A-Z Megyei Szlovák Területi Nemzetiségi Önkormányzatnak.

A megérdemelt elismeréshez szívvel gratulálunk!

Alžbeta Krajczárová Szárazová

Alžbeta Krajczárová Szárazová pracuje v Základnej škole v Síleši ako učiteľka slovenského jazyka už 30 rokov. Jej prácu charakterizuje najmä svedomitosť, presnosť, spoľahlivosť a láska k žiakom.

Vďaka jej úspešnej práci sa každý žiak nižšieho stupňa nielen učí slovenčinu, ale ju aj má rád. Ľudový tanečný krúžok, ktorého je vedúcou, zohráva dôležitú úlohu v živote školy a obce. So žiakmi sa zúčastňuje na rôznych súťažiach a národnostných programoch, kde vždy získajú nejaké ocenenie. V Síleši je vyučovanie slovenského jazyka populárne, za čo môžeme ďakovať práve jej. Učia sa ho aj deti, ktoré sa svojím pôvodom neviažu k slovenskej národnosti.

Alžbeta Krajczárová Szárazová veľa pracuje na zachovaní ľudových tradícií nielen v obci, ale aj v celej Komárňansko-ostrihomskej župe. Je členkou sílešského ľudového tanečného krúžku Cibéby (Aszúszemek), ktorý sa snaží sprostredkovať tradície pomocou spevu a tanca.

Veľký podiel má na upevňovaní priateľských stykov s obcou Dvory nad Žitavou a úzko spolupracuje s členmi miestnej slovenskej samosprávy. Ich činnosť pokladá za veľmi dôležitú nielen pre školu, ale aj pre celú obec. V tomto roku Alžbeta Krajczárová Szárazová odchádza do dôchodku. Jej doterajšia pedagogická práca môže byť príkladom pre všetkých pedagógov.

Krajczárné Száraz Erzsébet

Krajczárné Száraz Erzsébet 30 éve dolgozik a vértesszőlősi iskolában, szlovák nyelvet oktató pedagógusként. Tevékenységét legfőképpen a pontosság, a tudatosság, a gyerekek szeretete és a megbízhatóság jellemzi.

Munkájának köszönhetően minden alsó tagozatos diák tanulja és szereti is a szlovák nyelvet. A néptánc szakkör vezetője is, amelynek fontos szerepe van az iskolában és a falu életében. A diákokkal számos ver-

senyen és nemzetiségi programon vesz részt. Diákjai rendszeresen részesülnek elismerésekben. A szlovák nyelv tanulása rendkívül népszerű a faluban, amit neki köszönhetnek. Olyan gyermekek is tanulják a szlovák nyelvet, akiknek nincsenek szlovák felmenőik és nem is vallják magukat a szlovák nemzetiséghez tartozónak.

Krajczárné Száraz Erzsébet sokat tevékenykedik a hagyományok megőrzésében, nem csupán Vértesszőlősen, hanem egész

Komárom–Esztergom megyében is. A faluban működő „Aszúszemek” néptáncscsoport tagja, amelynek célja a hagyományok megőrzése, tovább örökítése, a tánc és a népzene segítségével.

Megerősítette a testvérvárosi viszonyokat Dvory nad Žitavou településsel,

és rendkívül jó kapcsolatokat ápol a helyi szlovák önkormányzatokkal is. Sokat tevékenykedik a vértesszőlősi kisebbségi önkormányzat munkájában, amelynek munkája rendkívül fontos a falu, az iskola és a közösség számára. Pedagógusi munkája példa lehet mindenki számára.

Alžbeta Litauská Héjjasová

Alžbeta Litauská Héjjasová pôsobí už dlhé roky v Materskej škole, základnej škole, gymnáziu a žiakom domove v Budapešti ako učiteľka materskej školy, ktorú istý čas aj viedla ako jej zodpovedná vedúca. Niekoľko rokov bola predsedníčkou pracovnej komisie.

Ako absolventka Slovenskej základnej školy v Sarvaši sa prihlásila na slovenské gymnázium v Békešskej Čabe so silným predsavzatím stať sa učiteľkou v predškolskom zariadení. Počas dvojročného štúdia na pedagogickej škole pre prípravu učiteliek materských škôl sa potvrdilo, že sa rozhodla správne. O svoju budúcu profesiu mala veľký záujem a už počas štúdiá rada vykonávala prax v materskej škole. Po ukončení vysokej školy sa roku 1981 zamestnala ako vychovávateľka v žiakom domove v Sarvaši. Bola zodpovedná za deti prvého a druhého stupňa základnej školy a viedla aj divadelný krúžok.

Zmenu v jej živote priniesol rok 1990, keď sa v materskej škole v Sarvaši otvorila ďalšia miešaná skupina. Odborné materiály potrebné k odštartovaniu novej sku-

piny už vypracovala ona, čo bolo vlastne uznanie jej dovtedajšej činnosti. Medzitým sa stala matkou dvoch detí.

Inštitút odbornej prípravy pre materské školy Terézie Brunzsvikovej v roku 1997 zaviedol školenie pre učiteľky, ktoré už absolvovali vysokú školu. Alžbeta Héjjasová Litauská získala vysokoškolské vzdelanie na slovenskom národnostnom oddelení medzi prvými a od roku 1996 do roku 1998 viedla praktickú prípravu poslucháčov.

V roku 1998 sa spolu s rodinou presťahovala do Budapešti a odvtedy je zamestnaná v materskej škole budapeštianskej viacúčelovej inštitúcie. Alžbeta Héjjasová Litauská vychovala veľa detí v slovenskom duchu, rozvíjala ich jazykové kompetencie, reprezentovala s nimi slovenskú kultúru na rôznych podujatiach. Svoje povinnosti si plnila vždy svedomite, okrem výchovy našich najmenších zverencov sa zapájala aj do voľnočasových programov a neustále sa ďalej vzdeláva. Zapájala sa do činnosti Slovenského pedagogického metodického centra, pub-

likovala v Metodických zošitoch, ako aj v jedinom metodickom časopise pedagógov vychádzajúcom za hranicami Slovenska pod názvom *Slovenčinár*. V súčasnosti pôsobí aj ako pedagogická expertka Národnostného pedagogického centra NPOK.

Povolanie pedagóga je životným poslaním Alžbety Litauskej Héjjasovej. Členke pedagogického kolektívu Materskej školy, základnej školy, gymnázia a žiackeho domu s vyučovacím jazykom slovenským v Budapešti, ktorá sa chystá do dôchodku, udelili vyznamenanie Pedagóg roka.

Litauszkyné Héjjas Erzsébet

Litauszkyné Héjjas Erzsébet hosszú évek óta dolgozik a budapesti Szlovák Tanítási Nyelvű Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Kollégiumban mint óvodapedagógus, amelynek egy ideig felelős vezetője is volt. Több éven keresztül a munkafelügyeleti bizottság elnökeként is tevékenykedett.

Az általános iskolát Szarvason, a Szlovák Általános Iskolában végezte el. A Békéscsabai Szlovák Gimnáziumba már az azal a szilárd elhatározással jelentkezett, hogy óvodapedagógus válhasson belőle. Az Óvodapedagógusi karon végzett két éves tanulmányai során megerősödött benne az érzés, hogy jól választott, hiszen rendkívül érdeklődő a jövőbeli szakmáját illetően, és már a tanulmányai során örömmel végezte az óvodai gyakorlatot.

A főiskola elvégzése után, 1981-től a Szarvasi Diákotthonban helyezkedett el nevelőként. Az általános iskola alsó és felső tagozatos diákjaiért volt felelős, és színjátzó szakkört is vezetett. Az 1990-es év változást hozott az életébe, amikor a Szarvasi Óvodában egy újabb vegyes csoport nyílt. Az új csoport elindításához szük-

séges szakmai dokumentumokat ő dolgozta ki, amely egyfajta elismerésként is szolgált az addigi munkáját illetően. Mindközben két gyermek édesanyja is lett.

A Brunsvik Teréz Óvodapedagógusi Szakképzési Intézet 1997-ben újabb továbbképzéseket indított a főiskolát végzett óvodapedagógusok számára. Litauszkyné Héjjas Erzsébet az elsők között szerzett főiskolai végzettséget a szlovák nemzetiségi tanszéken, majd 1996-tól 1998-ig a hallgatók gyakorlati oktatását vezette.

Családjával 1998-ban Budapestre költözött, és azóta is a budapesti Szlovák Tanítási Nyelvű Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium óvodájának pedagógusa.

Litauszkyné Héjjas Erzsébet több gyermeket nevelt szlovák szellemben, fejlesztette a nyelvtudásukat és különböző programok keretein belül képviselte, bemutatta általuk a szlovák kultúrát. Kötelességeit mindig lelkiismeretesen végezte, a legapróbb tanítványai mellett is mindig bekapcsolódott a szabadidős tevékenységekbe,

és sohasem feledkezett meg az állandó tanulásról és saját maga fejlesztéséről sem. Részt vett a Szlovák Nemzetiségi Óvodák Módszertani Központjának munkájában, publikált a módszertani füzetekben is, ahogyan az egyetlen, Szlovákián

kívül megjelent pedagógusi módszertani folyóiratban, a *Slovenčinárban* is.

Jelenleg a Nemzetiségi Pedagógiai Központ NPOK-szakértőjeként is dolgozik, Pedagógusi hivatása egyben az élethivatása is.

Spoluúčinkujúci slávnostného programu

Mládežnícky dychový orchester v Slovenskom Komlóši

Mládežnícky dychový orchester v Slovenskom Komlóši funguje od roku 1969. Získal veľa ocenení na súťažiach dychovej hudby v Maďarsku a zahraničí. Viacerí členovia dychového orchestra si zvolili hudobnú kariéru a viac ľudí sa v súčasnosti učí na hudobnej strednej škole a univerzite hudobného umenia.

Členovia dychového orchestra často vystupujú ako sólisti a tiež v rôznych komorných formáciách.

Orchester venuje veľkú pozornosť pestovaniu tradície slovenskej dychovej hudby. Účinkovanie na podujatiach organizovaných slovenskými národnostnými samosprávami je pre orchester vždy ctou.

Az ünnepélyes program közreműködője

Tótkomlósi Ifjúsági Koncert Fúvószenekar

Az 1969 óta működő Tótkomlósi Ifjúsági Koncert Fúvószenekar Magyarországon és külföldön megrendezett fúvószenekari versenyek többszörös győztese és helyezetteje. A zenekar tagjai között közül többen választották hivatásukként a zenei pályát, jelenleg is sokan járnak zeneművészeti szakgimnáziumba, illetve zeneművészeti egyetemre. A zenekar

tagjai gyakran fellépnek szólistaként és különböző kamara formációkban is. A zenekar nagy figyelmet fordít a szlovák nemzetiségi fúvószenei hagyomány ápolására. A szlovák nemzetiségi önkormányzatok által szervezett rendezvényeken való fellépés mindig megtisztelő a zenekar tagjai számára, és ezeknek örömmel tesz eleget.

Deň Slovákov v Maďarsku 2021

10.30 Vitame vás – Kapela Vértes expres zo Síleša na dvore Slovenského pamiatkového domu

12.30 Pozývame vás do kostola s Kapelou Vértes expres

Galaprogram slovenských regionálnych
stredísk Ústavu kultúry Slovákov v Maďarsku
Tá naša dedína maľovaná...

Viliam Urbanics a László Csanálosi (Síleš)

Ženský spevácky zbor (Čív)

Citarová skupina Strapce (Békešská Čaba)

Violetta Veres a Zoltán Szentesi (Maglód)

Mládežnícka ľudová hudba GalgaFolk (Jača)

Tanečná skupina Veľká Bukovinka (Répašská Huta)

Sestry Komjáthiové (Veňarec)

Tanečníci sólisti, nositelia ceny Ferenc Fülöpa (Pišpek)

Veronika Líšková (Malá Tarča)

Tanečný súbor Tešedík (Sarvaš)

Slovenský folklórny súbor Dúha (Malý Kereš)

Po galaprograme bude hrať do tanca polkové melódie
Kapela Vértes expres

Magyarországi Szlovákok Napja 2021

10:30 Köszöntjük Önöket – Fúvószena a Fekete Lajos
Emlékház udvarán

12:30 A fúvószenekar a templomba invitálja Önöket

A Magyarországi Szlovákok Kulturális Intézete
regionális központjainak gálaműsora
A festői kisfalumban...

Urbanics Vilmos és Csanálosi László (Vértesszőlős)

Piliscsévi Asszonykórus (Piliscsév)

Szőlőfürt Citerazenekar (Békéscsaba)

Veres Violetta – Szentesi Zoltán (Maglód)

GalgaFolk Ifjúsági Zenekar (Acsa)

„Vel'ká Bukovinka” Néptáncsoport (Répáshuta)

Komjáthi-nővérek (Vanyarc)

Fülöp Ferenc-díjas szólótáncosok (Püspökhatvan)

Liska Veronika (Kistarcsa)

Tessedik Táncegyüttes (Szarvas)

Szivárvány Szlovák Néptáncegyüttes (Kiskőrös)

A gálaprogram után polkát játszik
a Vértes Expressz Zenekar

Pozdrav riaditeľky Ústavu Kultúry Slovákov v Maďarsku

Vážení hostia, návštevníci, milí Slováci!

Srdečne vás pozdravujem a vítam pri sledovaní galaprogramu Dňa Slovákov v Maďarsku s názvom *Tá naša dedina maľovaná*, ktorý pre vás pripravili regionálne strediská Ústavu kultúry Slovákov v Maďarsku.

Názov programu sme čerpali zo zbierky slovenských ľudových piesní Tardošanov *Na Tardoši, na pažití, na pláci*, ktorá vyšla v roku 2000.

Obyvatelia obce Tardoš si od príchodu svojich predkov starostlivo uchovávajú slovenskú ľudovú kultúru. Majú spevácku skupinu, ale aj folklórny súbor. Dnes ich však na javisku nevidíte, lebo oni sú tí, ktorí celý deň okolo vás „poletujú“ a starajú sa o to, aby ste sa tu dobre cítili a domov sa vrátili s krásnymi spomienkami na dedinu v obklopení lesov pohoria Gereče.

Keďže máme za sebou ťažké obdobie, dovoľte mi, aby som sa z tohto miesta poďakovala mojim kolegom, pracovníkom slovenských regionálnych stredísk Ústavu kultúry Slovákov v Maďarsku, ktorí vynakladajú veľké úsilie v záujme toho, aby nezanikli naše záujmové skupiny, ale aby si našli formu nepretržitej činnosti. Vďaka ich práci máte možnosť kochať sa v našej pestrej kultúre z jednotlivých kútov krajiny tak v stánkoch na jarmoku, ako aj o chvíľu na javisku.

Poďakovanie patrí aj vedúcim slovenských národopisných zbierok, ktorí sa aktívne online zapájali do celoštátnych podujatí a neprajné obdobie využili na to, aby sa vzdelávali, starali sa o zbierky, obnovovali budovy a výstavy.

Milí diváci, vitajte v mene účinkujúcich, a ak sa vám páčia predstavenia, nešetrite potleskom, veď ten má dnes stonásobnú hodnotu vďaka!

A Magyarországi Szlovákok Kulturális Intézete igazgató asszonyának köszöntője

Tisztelt vendégek, látogatók, kedves szlovákok!

Sok szeretettel köszöntöm Önöket a Magyarországi Szlovákok Napja *A festői kisfalumban...* című gálaműsorán, melyet szórakoztatásukra a Magyarországi Szlovákok Kulturális Intézete regionális központjai állítottak össze.

A műsor címét a 2000-ben megjelent *Na Tardoši, na pažiři, na pláci*, tardosi szlovák népdalok gyűjteményéből kölcsönöztük.

Tardos lakói elődeik letelepedése óta gondosan ápolják a szlovák népi kultúrát. Van népdalkörük, de néptánc csoportjuk is. Persze ma őket nem láthatják majd a színpadon, mivel ők azok, akik egész nap Önök körül sürgölődnek, és gondoskodnak arról, hogy jól érezzék magukat itt, és a Gerecse-hegység erdői által ölelt faluból szép emlékekkel térjenek majd haza.

Mivel egy nehéz időszakot tudhatunk magunk mögött, engedjék meg, hogy erről

a helyről mondjak köszönetet a kollégáimnak, a Magyarországi Szlovákok Kulturális Intézete regionális központjai vezetőinek, akik nagy erőfeszítéseket tesznek azért, hogy ne szűnjenek meg a csoportjaink, hanem találják meg a folyamatos munka lehetséges módját. Munkájuknak köszönhetően Önöknek is lehetőségük nyílik megcsodálni az ország egyes szegleteit bemutató színes kultúránkat a vásári sátrakban csakúgy, mint hamarosan a színpadon.

Köszönet illeti a szlovák néprajzi gyűjtemények vezetőit is, akik on-line formában aktívan bekapcsolódtak az országos rendezvényekbe, a kedvezőtlen időszakot tanulásra fordították, gondoskodtak a gyűjteményekről, felújították az épületeket és a kiállításokat.

Kedves nézőink, köszöntöm Önöket a fellépők nevében is, és ha tetszik az előadás, ne fukarkodjanak a tapssal, hiszen az ma a köszönetnyilvánítás százszorosát jelenti!

Vystupujúci galaprogramu A gálaműsor fellépői

Sílešskí harmonikári László Csanálosi a Viliam Urbanics nám zahrajú kyticu slovenských ľudových piesní z repertoáru sílešského, bánhidského a tardošského spevokolu.

Viliam Urbanics 25 rokov viedol sílešský spevácky zbor Zimozeleň a dlhý čas aj tar-

došský spevokol Gereče. László Csanálosi niekoľko rokov vedie slovenský spevokol v Tatabányi-Bánhíde a tardošský zbor Gereče.

Obaja zbormajstri úzko spolupracujú v spoločnom 10-ročnom spevokole Vértész-Gereče.

A vértesszőlősi harmonikások, Csanálosi László és Urbanics Vilmos egy szlovák népdalcsokrot játszanak a vértesszőlősi, bánhidai és tardosi kórusok repertoárjaiból.

Urbanics Vilmos 25 évig vezette a vértesszőlősi „Zimozeleň” kórust, majd több évig a tardosi „Gerecse” kórust is.

Csanálosi László már sok éve vezeti a bánhidai Tatabánya-Bánhida Szlovák Dalkört és jelenleg a tardosi „Gerecse” dalkört is.

A közös regionális „Vértész-Gerecse Dalkör” szerepeltetésénél is együttműködnek.

Ženský spevácky zbor z Čívu vznikol v roku 1970. V prvých rokoch viedla spevokol učiteľka Rozália Kelecsová, v období 1977 až 1986 etnomuzikológ, zapisovateľ miestnych ľudových piesní Béla Kálmánfi. V súčasnosti opäť stojí na jeho čele Rozália Kelecsová. V repertoári má najmä miestne a pilíšske piesne.

Spevácky zbor čívskeho žien pravidelne vystupuje na rôznych obecných a župných podujatiach, národnostných festivaloch v Maďarsku i v zahraničí. Najčastejšie spieva

pilíšske piesne, ale v repertoári má aj kyticu piesní zo slovenského zlatého fondu Bélu Bartóka. Krásny spev Čívaniek zaznamenali v Maďarskom rozhlase, zvečnený je na platni nazvanej Za horami, za dolami a zachytený je aj na kazete Pilischer Sramli. Čívske ženský spevácky zbor získal na celoštátnej súťaži speváckych skupín Lajosa Vassa v Tatabányi kvalifikáciu zlatého stupňa.

Pôsobenie speváckej skupiny podporujú obecná i miestna slovenská národnostná samospráva.

A **Piliscsévi Asszonykórus** 1970-ben alakult. A csoport vezetője az első években Keleczi Józsefné, szlovák tanítónő volt, majd 1977 és 1986 között Kálmánfi Béla népzene-kutató, aki a helyi népdalokat is lejegyezte. A vezető napjainkban ismét Keleczi Józsefné. Az asszonykórus műsorában főleg helyi és a pilisi szlovákok dalai szerepelnek.

A csoport rendszeresen fellép helyi és megyei rendezvényeken, hazai nemzeti-ségi fesztiválokon és külföldön. Leggyak-

rabban pilisi dalokat, valamint Bartók Béla szlovákiai népdalgyűjtéseiből válogatott dalcsokrot adnak elő. Csodás éneküket rögzítette a Magyar Rádió is, és megjelen-tette lemezen, de énekelnek a Pilischer Sramli kazettán is. Tatabányán a Vass La-jos Népzenei Versenyen a csoport arany fokozatot ért el.

Az asszonykórust a helyi önkormányzat és a Piliscsévi Szlovák Önkormányzat tá-mogatja.

Citarová skupina Strapce pri Dome slovenskej kultúry v Békešskej Čabe vznik-la v septembri roku 2017 ako nasledovník známej békeščabianskej citerovej skupiny Boleráz čiastočne z jeho členov, ku ktorým sa pripojili noví hudobníci. Pôsobí pod vedením mladého odborníka Marcella Gergőa. Spracúva v prvom rade slovenské, ale aj maďarské piesne Karpatskej kotliny. Popri

ľudových piesňach na žiadosť publika hrá aj zábavné melódie, pričom v záujme odo-vzdávania znalostí organizuje mimoriadne hodiny a interaktívne ukážkové akcie pre žiakov materských a základných škôl.

V repertoári majú slovenské žatevné, svadobné a zábavné piesne, ďalej piesne z Poľného Berinčoka, Békešskej Čaby a ta-nečné melódie z Maglódu.

A békéscsabai Szlovák Kultúra Háza **Szólófürt Citerazenekara** 2017 szeptemberében alakult a közismert Boleráz citerazenekar tagjaiból, akikhez új tagok is csatlakoztak. Vezetője Gergő Marcell, fiatal szakmai oktató. Elsősorban a Kár-pát-medence szlovák és magyar népzenei kincsét dolgozza fel és mutatja be. A népzene mellett, kérésre a szórakoztató műfajból is nyújt citerán is adekvátan

hangzó választékot. A tudásátadás elő-segítése céljából rendhagyó órákat és in-teraktív bemutatókat is tart az óvodák és iskolák részére.

A gálaprogramban szlovák aratási, la-kodalmas népdalokat, mezőberényi és békéscsabai szlovák és magyar népdalo-kat, szlovák és magyar mulatós dalokat, valamint maglódi szlovák táncdallamokat hallhatunk tőlük.

Violetta Veres a Zoltán Szentesi pochádzajú z mesta Maglód, ktorý sa nachádza v blízkosti hlavného mesta a kde významní maďarskí etnografi a etnomuzikológovia, Ferenc Pesovár a Imre Olsvay realizovali v 1950-tych rokoch výskumy v kruhu Slovákov. Majú zásluhy na tom, že miestny folklór bol zaradený do výučby na Maďarskej univerzite tanečného umenia, a po celom svete sa preslávila choreografia Miklósa Rábaiho, Ečerská svadba, ktorá čerpá z podobného súboru motívov, aký sa zachoval v Maglode.

Veres Violetta és Szentesi Zoltán a főváros közelében található Maglód városából származnak. Az 1950-es években jelentős magyar etnográfus és etnomuzikológus Pesovár Ferenc és Olsvay Imre végeztek gyűjtéseket a szlovákság körében. Ennek eredménye, hogy a helyi folklór bekerült a táncművészeti oktatásba, valamint a Rábai által koreografált *Ecseri lakodalmas* is – a nagy részben megegyező tánckincs miatt – megismertette a világgal a Pest környéki szlovákok kultúráját. Violetta és Zoltán

Violetta a Zoltán vyrastali v tejto kultúre, a mali možnosť naučiť sa tance a kultúru od svojich rodičov, prarodičov a príbuzných. Od detstva sú členmi miestneho Tanečného súboru Kacamajka, ale sa zapájajú aj do organizovania tradičných podujatí. Violetta absolvovala históriu, zaujíma sa o dejiny Maglód. Zoltánovi ako choreografovi zase veľmi záleží na maglódskych tancoch a tanečnej kultúre národností v Maďarsku. Ako člen miestnej slovenskej samosprávy podporuje činnosť maglódskych Slovákov na poli uchovávaní tradičnej kultúry.

ebben a kultúrában nőttek föl, szüleiktől, nagyszüleiktől, rokonaiktól tanulták elsősorban a táncokat, helyi kultúrát. Mindketten fiatalkoruk óta tagjai a helyi Kacamajka táncegyüttesnek, emellett részt vesznek a hagyományos rendezvények szervezésében. Violetta történészként sok időt tölt Maglód helytörténetével, Zoltán koreográfusként nagy hangsúlyt helyez a maglódi, illetve a magyarországi nemzetiségi táncokra, képviselői munkájával támogatja a helyi közösség kultúramegőrző tevékenységét.

Kultúrny spolok Dielňa GalgaFolk v obnovennej podobe pokračuje v dvadsaťročnej činnosti skupiny založenej v záujme uchovávaní tradícií obce Jača a Slovákov v povodí Galgy. Výučba ľudovej hudby je produktom výučby hry na sláčikové nástroje zameranej na mládež, žiakov zá-

kladnej a strednej školy. Takto vznikla aj **Mládežnícka ľudová hudba GalgaFolk**. Paralelne s výučbou ľudovej hudby prebieha aj výučba ľudového tanca. Dievčatá sa do nášho programu zapoja spevom. Prednesú slovenské ľudové piesne z povodia potoka Galga.

Az Acsa község és a Galga mente szlovák nemzetiség hagyományaival már több mint 20 éve foglalkozó együttes megújult arculattal a GalgaFolk Műhely Kulturális Egyesület keretein belül folytatja hagyományőrző tevékenységét. A népzene oktatás az ifjúsági, általános és középiskolai korosztály vonós hang-

szeroztatás eredményeként jött létre. Így született meg a **GalgaFolk Ifjúsági Zenekar** is. Ezzel párhuzamosan folyik néptánc oktatás is.

A leányok most énekszóval kapcsolódnak az előadáshoz. Zenei összeállításukban Galga menti szlovák népdalokat hallhatnak.

Tunajší Slováci sa snažia zachovať si jazyk a ľudovú kultúru svojich predkov. Živým príkladom toho je **Folklórny súbor Veľká Bukovinka**, ktorý založili v roku 1953. Súčasní tanečníci sú stredoškólači a vysokoškólači, často vnúcatá bývalých zakladajúcich členov.

Súbor má vo svojom repertoári ľudové tance z domova i zo Slovenska. Pravidelne vystupuje na rôznych slávnostiach v Maďarsku, na východnom Slovensku, v okolí Vranova nad Topľou, ale aj v Detve. Tlieskali mu aj diváci v Poľsku, Česku i Nemecku.

Vedúcou súboru je Csilla Petőfiová.

200 évvel ezelőtt telepedtek le a szlovákok a Magyarország északi részén található Bükk-hegységben.

A lakosok még nemrégiben is üveggyártással, mész- és szénégetéssel foglalkoztak.

Az itteni szlovákság igyekszik megőrizni nyelvét és népi kultúráját. Ennek élő példája az 1953-ban alapított, **„Veľká Bukovinka”** Néptáncsoport.

A csoport tagjai jelenleg közép- és főiskolások, többen közülük az egykori alapító tagok unokái. Az együttes repertoárjában hazai és szlovákiai néptáncok is megtalálhatóak. Rendszeresen fellépnek különböző ünnepségeken Magyarországon, Kelet-Szlovákiában Varannó környékén, de Gyetván is. A közönség tapssal ismerte el előadásukat Lengyelországban, Csehországban és Németországban is. Az együttes vezetője Petőfi Zoltánné.

Sestry Komjáthiové – Anna, Viera a Žofia – pochádzajú z novohradského Veňarca a od detstva aktívne pracujú v záujme zachovania slovenskej národnostnej

kultúry v Maďarsku. Dlhé roky sú členkami folklórnej skupiny Rozmarín vo Veňarci a veľa rokov tancovali v slovenskom folklórnom súbore Lipa v Budapešti. V ich

repertoári sú autentické slovenské piesne rodnej dediny a okolia, z ktorých priniesli výber aj na toto podujatie. Pravidelne vystupujú na národnostných podujatiach a na folklórnych festivaloch doma a na Slovensku. Zúčastnili sa aj na Folklórnych slávnostiach pod Poľanou v Detve a

A Komjáthi-nővérek – Anna, Vera és Zsófia – a Nógrád megyei Vanyarc szülöttei. Kisgyermek koruk óta aktívan részt vesznek a magyarországi szlovák nemzetiségi kultúra ápolásában és megőrzésében. Hosszú idő óta tagjai a vanyarci Rozmárín Hagyományörző Egyesületnek, illetve sok évig voltak táncosai a budapesti Lipa Szlovák Folklóregyesületnek. Repertoárjukat elsősorban szülőfalujuk és annak környéke autentikus szlovák népdalai

na Folklórnom festivala Východná. Združenie novohradsko-hevešských Slovákov a Slovenská národnostná samospráva v Šalgótarjáne im v roku 2016 udelili významenie Za našu národnosť a zachovanie tradícií, založené na pamiatku Anny Hugyeczovej z Veňarca.

alkotják. Erre a rendezvényre is ezekből hoztak válogatást. Rendszeres résztvevői a magyarországi és szlovákiai nemzetiiségi rendezvényeknek, folklórfesztiváloknak. Fellépéseik közül kiemelkedik szereplésük Gyetván és Vichodnán. 2016 óta a Nógrád-Hevesi Szlovákok Egyesülete és a Salgótarjáni Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat által Hugyecz Andrásné tiszteletére alapított „Nemzetiségünkért-hagyományápolásunkért”-díj büszke birtokosai.

Tanečníci sólisti, nositelia ceny Ferenca Fülöpa (Pišpek)

Cieľom vyše pätnásť rokov pôsobiacej Folklórnej skupiny Pišpek je uchovávať a odovzdávať zvyky, hudobnú a tanečnú kultúru obce Pišpek ležiacej v povodí Galgy. Jej členovia sa usilujú dôstojne zachovať kultúrne dedičstvo rodáka obce, zná-

meho folkloristu Štefana Lamiho. Tanečníci sólisti Pavol Laukó, Júlia Murányiová, Imrich Matejcsok a Emese Gimesiová Szokolová, ocenení v súťaži sólových interpretov Ústavu kultúry Slovákov v Maďarsku a Zväzu ľudového umenia Eleméra Muharayho, predvedú ukážky tancov z ich obce.

Fülöp Ferenc-díjas szólótáncosok (Püspökhatvan)

A 15 éve működő Püspökhatvani Népi Együttes célja a Galga völgyében található Püspökhatvan szokásainak, zenei és

táncművészetének megtartása és továbbörökítése. Munkájukkal igyekeznek méltó módon megőrizni a falu szülőltje, Lami István kulturális és szellemi örökségét. Az együttes szólótáncosai – Laukó Pál, Mu-

rányi Miklósné (Julianna), Matejcsok Imre és Gimesiné Szokol Emese – az Magyarországi Szlovákok Kulturális Intézete és

a Muharay Elemér Népművészeti Szövetség szólótánc versenyeinek díjazottjai, saját településük táncaiból adnak ízelítőt.

Veronika Líšková sa s ľudovou hudbou a ľudovými piesňami oboznámila už vo svojom detstve a odvtedy sa im s veľkou oddanosťou venuje. Ako sólistka vystupuje s viacerými ľudovými kapelami. Býva v Malej Tarči a je učiteľkou. Medzi svojimi predkami má aj Slovákov, preto sa zaují-

ma i o slovenské piesne. V minulom roku za pomoci malotarčianskej slovenskej samosprávy vznikol album s miestnymi slovenskými ľudovými piesňami. Do galaprogramu Dňa Slovákov v Maďarsku boli zaradené piesne z tohto albumu.

Liska Veronika gyermekkorában ismerkedett meg a népzenevel és a népdallal, melyek elkötelezett híve lett. Több népzenei együttesben közreműködik mint énekes szólista. Kistarcsán lakik, a foglalkozása tanítónő. Elődei között szlovákok

is vannak, így a szlovák népdalok iránt is érdeklődik. A tavalyi évben a Kistarcsai Szlovák Önkormányzat segítségével elkészült egy népzenei album a Kistarcsán fellelhető szlovák népdalokból. Ebből hallhatunk ízelítőt a gálaműsorban.

V roku 2018 päťdesiatročný **Tanečný súbor Tešedík** založili poslucháči Vysokej školy poľnohospodárskej v Sarvaši. Súbor nesie meno po celej Európe známeho evanjelického farára Samuela Tešedíka.

Súčasní tanečníci sa rozhodli uchovávať jednotnú kultúru Karpatskej kotliny, spracúvať do javiskovej podoby tradície národnosti v Maďarsku, predovšetkým tradície Slovákov. V ich repertoári sa popri autentických tancoch nájdu zvyky, ktoré sú organickou súčasťou roľníckej kultúry. Od roku 1996 je prevádzkovateľom súboru Folklórna verejná nadácia

v Sarvaši. Tanečný súbor vystupoval na nespočetných medzinárodných festivaloch, na podujatiach Medzinárodnej rady organizátorov festivalov folklóru a tradičného umenia CIOFF, ktorá zahŕňa takmer všetky krajiny Európy, Balkán a mnoho krajín sveta.

V roku 2002 ocenili jeho činnosť vyznamenaním Za Békešskú župu, v roku 2008 mu maďarská vláda udelila cenu Za menšiny a v r. 2011 získal cenu Prima Békešskej župy. V roku 2016 Tanečný súbor Tešedík zapísali do župného inventára hodnôt. Na celoštátnej kvalifikačnej prehliadke taneč-

ných súbtorov a folklórnych skupín Vo víre tanca sa v roku 2019 po tretíkrát umiestnil v zlatom pásme a prevzal Cenu Štefana Lamiho. Sedemkrát – naposledy v roku

A 2018-ban ötvenesztendőös szarvasi **Tessedik Táncgyüttest** mezőgazdasági főiskolai hallgatók alapították. Az együttes az európai hírű evangélikus lelkész, Tessedik Sámuel nevét viseli. A jelenlegi táncosok elhatározásában az egységes kárpát-medencei kultúra megőrzése, a hazánkban élő nemzetiségek, elsősorban a szlovákság hagyományainak színpadra szerkesztése szerepel. Repertoárjukban az autentikus táncokon túl megtalálhatók a paraszti kultúra szerves részét képező szokások is. Az együttes működtetője 1996 óta a Szarvasi Hagyományőrző Közalapítvány.

Tessedik Táncgyüttes számos külföldi fellépésen, C.I.O.F.F. fesztiválon vett részt, amely Európa majdnem összes országát,

2016 – získa v rámci kvalifikačného systému tanečných súborov na základe udeľených bodov titul Výborne kvalifikovaný. Vedúcim súboru je 21-ročný Márkó Oláh.

a Balkán és a világ több országát is érintette.

Az együttes 2002-ben „Békés Megyéért” kitüntető díjban részesült, 2008-ban átvethette a Parlament „Kisebbségéért” díját, majd 2011-ben a Megyei Prima díjat. A Tessedik Táncgyüttes 2016-ban felkerült a megyei értéktárba. 2019-ben a szlovák táncgyüttesek és hagyományörző csoportok országos minősítő seregszemlén, a Táncforgatagon, harmadszor nyertek arany minősítést, és megkapták a Lami István-díjat. A néptánc együttesek minősítési rendszerében a pontszámok alapján az együttes 7 alkalommal – legutóbb 2016-ban – „Kiválónak minősült” címet kapott.

Az együttes vezetője a huszonegy esztendőös Oláh Márkó.

Programom vás sprevádzala Katarína Király.

Na ostatok vás pozývame na voľnú zábavu, do tanca bude hrať

Kapela Vértés expres pod vedením Lászlóa Csanálosiho.

Príjemnú zábavu! Do videnia o rok!

A műsort Önökkel együtt figyelemmel kísérte és most elköszön Önöktől Király Katalin, a Magyarországi Szlovákok Kulturális Intézete igazgatója. Végezetül táncmulatságba hívom Önöket. A zenét a Vértés Expressz Zenekar biztosítja, Csanálosi László vezetésével.

Kellemes szórakozást! Várjuk Önöket ismét egy esztendő múlva!

Kapela Várteš expres vznikla roku 2011. Jej vedúcim je László Csanálosi. V terajšom zložení hrá od roku 2015. Účinkuje na svadbách, bálach a iných podujatiach. Repertoár si neustále rozširuje, sú v ňom zastúpené tradičné slovenské, nemecké polky a valčíky, tanečná hudba 1970. – 1980. rokov, ale aj šlágre dnešných dní.

A **Vértes Expressz Zenekar** 2011-ben alakult, vezetője Csanálosi László. A jelenlegi felállással 2015 óta vállalnak rendszeresen esküvőket, bálokat és egyéb rendezvényeket. Folyamatosan bővülő repertoárjukban megtalálhatóak hagyományos szlovák, német polkák és keringők, továbbá az 1970-es és 1980-as évek, valamint napjaink slágerei.

Dom slovenskej kultúry Kultúra, penzión, reštaurácia

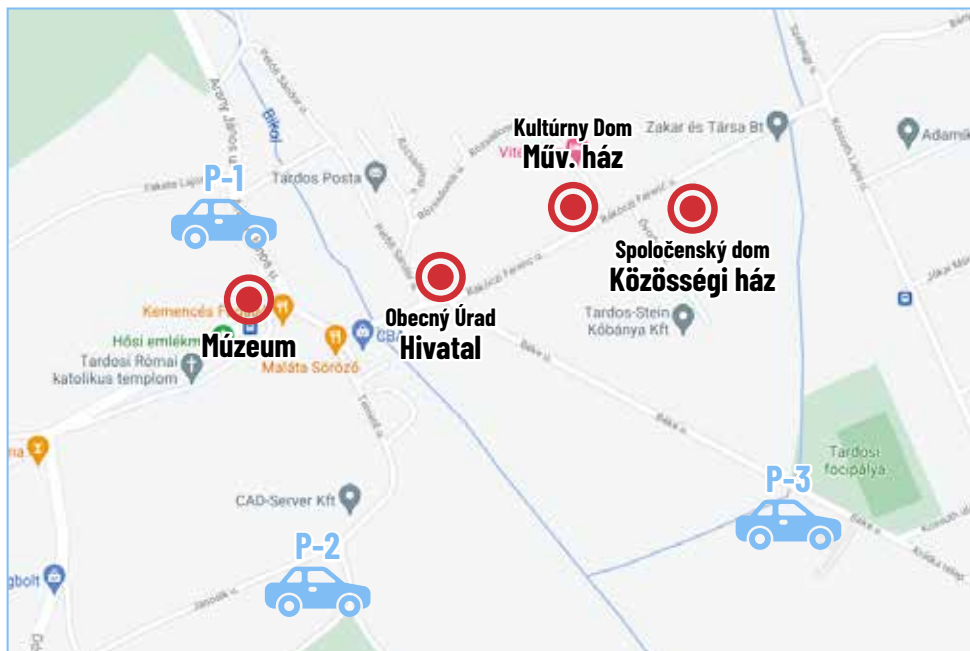
Kontakt: 5600 Békéscsaba, Kossuth tér 10., Tel.: 66/321-771

szlovakhaz@gmail.com

Szlovák Kultúra Háza Kultúra, panzió, étterem

Kapcsolat: 5600 Békéscsaba, Kossuth tér 10., Tel.: 66/321-771

szlovakhaz@gmail.com

**CELOŠTÁTNA SLOVENSKÁ SAMOSPRÁVA V MAĎARSKU
ORSZÁGOS SZLOVÁK ÖNKORMÁNYZAT**

H-1114 Budapest, Fadrusz u. 11/A.

Tel.: (1) 466-9463

Fax: (1) 386-4077

E-mail: oszo@slovaci.hu

Web: www.slovaci.hu

PODPOROVATELIA:

Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí

Úrad vlády Maďarska

TÁMOGATÓK:

Határon Túli Szlovákok Hivatala

Miniszterelnökség

2021.

NKUL-KP-1-2021/1-000213

TLAČ/NYOMDA:
CROATICA NONPROFIT KFT.